

ZAKON

O ŽELEZNICAMA REPUBLIKE SRPSKE

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 58 od 14. novembra 2001, 110/03, 113/05, 59/08, 24/12)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom jedinstveno se uređuju na teritoriji Republike Srpske uslovi i tehnički elementi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje železničkih pruga, postrojenja, uređaja i oprema na njima; uslovi koje treba da ispunjavaju železnička vozila, uređaji i oprema na njima, kao i način kontrole i održavanja istih; uslovi vršenja železničkog saobraćaja i organizacija prevoza putnika i stvari; uslovi koje treba da ispunjavaju železnički radnici koji neposredno učestvuju u vršenju železničkog saobraćaja; ukupno radno vreme i posebne mere bezbednosti, bezbednost saobraćaja i red na železnici, nadzor nad bezbednim organizovanjem železničkog saobraćaja, kao i određena pitanja industrijske i gradske železnice i žičare, i pruga uzanog kolosijeka.

Član 2.

Na teritoriji Republike Srpske osniva se železničko preduzeće za javni prevoz i upravljanje infrastrukturom pod nazivom Železnice Republike Srpske.

Železnice Republike Srpske imaju znak sopstvenosti i amblem.

Preduzeće Železnice Republike Srpske u organizacionom smislu čine: menadžer infrastrukture i operator za javni prevoz.

Železnice Republike Srpske su jedini menadžer infrastrukture u Republici Srpskoj.

Sredstva preduzeća Železnice Republike Srpske čini celokupna železnička imovina Republike Srpske.

Član 3.

Železničku infrastrukturu Železnice Republike Srpske u smislu ovog zakona čine:

1. železničke pruge i objekti na železničkim prugama,
2. elektro-energetika i stabilna postrojenja električne vuče sa pripadajućim objektima,
3. signalno-sigurnosna postrojenja sa pripadajućim objektima,
4. telekomunikaciona i informatička postrojenja u železničkom saobraćaju sa pripadajućim objektima,
5. zemljišta u pružnom i zaštitnom pojasu, zgrade železničkih stanica, depoi i ostali objekti na železničkim stanicama koji su u funkciji železničkog saobraćaja.

Železnice Republike Srpske će posebno knjigovodstveno prema osnivaču iskazati troškove železničke infrastrukture u odnosu na troškove operatora.

Železnice Republike Srpske, kao menadžer železničke infrastrukture dužne su da u roku od pet godina podnesu zahtjev Regulatornom odboru željeznica Bosne i Hercegovine za izdavanje dozvole za upravljanje železničkom infrastrukturom i potvrde o bezbjednosti.

Član 4.

Djelatnosti Željeznica Republike Srpske su:

1. Poslovi željezničkog operatera:

- a) prevoz putnika u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju,
- b) prevoz stvari u unutrašnjem i međunarodnom saobraćaju,
- v) vuča vozova i održavanje tehničko-eksploatacione ispravnosti lokomotiva, elektromotornih i dizel-vozila i tehnički pregled vozila,
- g) održavanje, remont, rekonstrukcija i novogradnja voznih sredstava, uređaja i opreme, rezervnih dijelova koji se ugrađuju u vozna sredstva, održavanje njihove funkcionalne sposobnosti i tehničko-eksploatacione ispravnosti i tehnički nadzor.

2. Poslovi menadžera infrastrukture su:

- a) organizovanje i regulisanje železničkog saobraćaja, obezbjeđenje pristupa i korišćenja železničke infrastrukture svim željezničkim operaterima koji ispunjavaju zakonom propisane uslove, učestvuje u određivanju visine i naplati naknada za korišćenje železničke infrastrukture, izdavanju izvještaja o mreži, raspodjeli infrastrukturnih kapaciteta i objavljivanja reda vožnje,
- b) održavanje, remont, rekonstrukcija i novogradnja pruga i objekata na pruži, stanicama i službenim mjestima, regeneracija i popravka dijelova, sklopova i uređaja, pružnih postrojenja, kontaktne mreže sa postrojenjima i signalno sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, održavanje funkcionalne sposobnosti i tehničko-eksploatacione ispravnosti i tehnički nadzor.

Željeznice Republike Srpske mogu se baviti i drugim djelatnostima koje su u vezi sa osnovnom djelatnošću.

Član 5.

Pravilnike i uputstva kojima se propisuju mjere i radnje utvrđene ovim zakonom donosi ministar saobraćaja i veza (u daljem tekstu: ministar).

Kontrolu kvaliteta i standarda pri izradi uređaja, dijelova materijala i opreme koji se ugrađuju na prugama i željezničkim vozilima vrše stručne institucije ovlaštene od Ministarstva saobraćaja i veza (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 6.

Željeznice Republike Srpske uz saglasnost Vlade Republike Srpske, donose dugoročni i srednjoročni plan razvoja infrastrukture kao i godišnji program održavanja infrastrukture, kojim se određuje obim održavanja infrastrukture utvrđen tehničkim normama za obavljanje i bezbednost saobraćaja kao i potrebna sredstva za njegovo izvršenje.

Sredstva za održavanje i upravljanje željezničkom infrastrukturom obezbjeđuju se iz budžeta Republike Srpske i od naknada za korišćenje željezničke infrastrukture.

Način korišćenja sredstava koja se obezbjeđuju iz budžeta reguliše se ugovorom između Željeznica Republike Srpske i Vlade Republike Srpske.

Član 7.

Željeznice Republike Srpske stiču i pribavljaju sredstva za obavljanje delatnosti, modernizaciju i razvoj iz:

1. prihoda koji ostvare po osnovu upravljanja željezničkom infrastrukturom, te prihoda od putničkog i teretnog saobraćaja,
2. budžeta Republike Srpske,
3. finansijskih kredita,
4. izdavanja i prodaje hartija od vrednosti,
5. ulaganja domaćih i stranih lica,
6. drugih izvora u skladu sa zakonom.

Željeznice Republike Srpske dužne su da obezbijede transparentnost svih prihoda po vrstama, te njihovu raspodjelu, poštujući međunarodne računovodstvene standarde i praksu.

Član 8.

Željeznice Republike Srpske su matično željezničko preduzeće za sve imaoce željeznice i operatore registrovane na teritoriji Republike Srpske.

Željeznice Republike Srpske, kao željeznički operater dužne su da podnesu zahtjev Regulatornom odboru željeznica Bosne i Hercegovine za izdavanje licence i potvrde o bezbjednosti.

Željeznice Republike Srpske će delovati u skladu sa obavezujućim međunarodnim konvencijama i imaju pravo da stupe u članstvo međunarodnih i profesionalnih organizacija, te da deluju u skladu sa pravilima i standardima koja su usvojena u okviru Međunarodne unije (UIC).

Željeznice Republike Srpske mogu se udruživati i u druge organizacione oblike na teritoriji BiH radi ostvarivanja pojedinih zajedničkih interesa.

Član 9.

Poštujući tržišne zakone, Željeznice Republike Srpske bez diskriminacije će obezbijediti slobodan pristup željezničkoj infrastrukturi, operaterima koji posjeduju licencu i potvrdu o bezbjednosti koju je izdao Regulatorni odbor za željeznice Bosne i Hercegovine, a na osnovu prioriternih zahtjeva koje utvrdi Ministarstvo saobraćaja i veza Republike Srpske.

Član 10.

Niže navedeni izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1. "željezničko preduzeće" znači bilo koje javno ili privatno preduzeće koje je menadžer infrastrukture i željeznički operater;
2. "željeznički operater" znači bilo koji javni ili privatni operater čiji je osnovni posao pružanje željezničko-transportnih usluga za prevoz stvari i/ili putnika uz obavezu da operater osigura vučna vozila;
3. "menadžer infrastrukture" znači bilo koje preduzeće koje je posebno odgovorno za uspostavljanje i održavanje željezničke infrastrukture kao i za rukovanje signalno-sigurnosnim sistemima;
4. učesnici u željezničkom saobraćaju su svi željeznički radnici i radnici drugih operatera koji neposredno učestvuju u vršenju željezničkog saobraćaja na željezničkoj stanici, pruzi i vozu, kao i lica koja se kreću željezničkom prugom ili se nalaze u vozu;
5. prevoz za sopstvene potrebe je prevoz lica ili stvari koje Željeznice Republike Srpske, odnosno druga preduzeća vrše željezničkim transportnim sredstvima za svoje potrebe;
6. željezničko područje je površina zemljišta na kome se nalaze željeznička pruga, objekti, postrojenja i uređaji koji

neposredno služe za vršenje železničkog saobraćaja;

7. saobraćajna mesta na pruzi su službena mesta iz kojih se reguliše železnički saobraćaj (železničke stanice, ukrsnice, saobraćajna otpremišta, odjavnica, rasputnica, mesta prelaza sa dvokolosečne na jednokolosečnu prugu) i stajališta;

8. železnička stanica je saobraćajno mesto na pruzi iz koga se reguliše saobraćaj suprotnih i uzastopnih vozova i obavlja ulaz i izlaz putnika i utovar i istovar stvari;

9. ukrsnica je saobraćajno mesto na pruzi iz koga se reguliše saobraćaj suprotnih i uzastopnih vozova, a može se obavljati i ulaz i izlaz putnika i utovar i istovar stvari;

10. stajalište je saobraćajno mesto na pruzi na kome se obavlja ograničen putnički saobraćaj i koje služi isključivo za ulaz i izlaz putnika u vozove namenjene za prevoz putnika;

11. pružni pojas je prostor između železničkih koloseka, kao i pored krajnjih koloseka, na odstojanju od najmanje osam metara, a ako železnička pruga prolazi kroz naseljeno mesto na odstojanju od najmanje šest metara, računajući od ose krajnjeg koloseka;

12. zaštitni pružni pojas je zemljišni pojas sa obe strane pruge, širine 200 metara, računajući od ose krajnjih koloseka;

12a. Trougao preglednosti predstavlja prostor u zoni putnog prelaza kojim se obezbeđuje preglednost za učesnike u drumskom saobraćaju da pod normalnim uslovima imaju nesmetan vidik na željezničku prugu s obje strane puta radi pravovremenog uočavanja voza tako da se mogu bezbjedno zaustaviti ispred saobraćajnog znaka Andrejev krst;

13. odvojena skretnica je skretnica kojom se sa otvorene pruge odvaja druga pruga ili pruga druge železnice ili industrijski kolosek;

14. nagib nivelete je podužni nagib pruge koji se meri tangensom ugla prema horizontali i izražava se u promilima;

15. auto-stop uređaj je uređaj za automatsko zaustavljanje voza kod signala koji pokazuje da je dalja vožnja zabranjena, odnosno uređaj za automatsku kontrolu smanjene brzine kretanja voza od signala koji pokazuje da je dalja vožnja dozvoljena smanjenom brzinom;

16. budilnik je uređaj koji služi za automatsko zaustavljanje voza u slučaju nebudnosti ili nesposobnosti mašinovođe vučnog vozila;

17. železničko vozilo je namenjeno za kretanje po železničkoj pruzi (lokomotiva, motorna kola, putnička i teretna kola i specijalna kola, tramvajska motorna kola i prikolice, vagoni, uspinjače, te kabine i sedala na žičarama);

18. železnička putnička i teretna kola su železnička vozila konstruisana za kretanje po železničkoj pruzi, namenjena za prevoz lica (putnička kola), odnosno za prevoz stvari (teretna kola);

19. motorna kola su elektro-motorna kola, elektromotorne garniture, dizel-motorna kola, dizel-motorne garniture i šinobusi;

20. vučno vozilo je železničko vozilo sa sopstvenim pogonom (dizel-lokomotive, električne lokomotive, motorna kola i motorna vozila za posebne namene);

21. voz je propisano sastavljen i zakačen niz železničkih, putničkih i teretnih kola sa jednim vučnim vozilom ili sa više vučnih vozila sa sopstvenim pogonom ili samo vučno vozilo sa sopstvenim pogonom;

22. registrujući brzinomer (tahograf) je uređaj za registrovanje brzine pređenog puta i drugih podataka u toku vožnje vučnog vozila;

23. vanredni događaj u železničkom saobraćaju je udes, nezgoda ili elementarna nepogoda, u koje je jedno lice ili više lica poginulo ili je povređeno ili je izazvana materijalna šteta, odnosno u kome je došlo do prekida, ugrožavanja ili otežavanja železničkog saobraćaja;

24. udes je vanredni događaj u železničkom saobraćaju u kome je jedno ili više lica poginulo ili teže povređeno ili je nastala znatna materijalna šteta ili je nastao veći prekid u železničkom saobraćaju. Udesom se smatra i svaki nastali sudar vozova, nalet voza ili iskliznuće voza;

25. nezgoda je vanredni događaj u železničkom saobraćaju u kome je jedno ili više lica povređeno ili je nastala manja materijalna šteta ili manji prekid železničkog saobraćaja ili je nastalo ugrožavanje ili otežavanje železničkog saobraćaja;

26. elementarna nepogoda je vanredni događaj u železničkom saobraćaju prouzrokovan višom silom koja je uticala ili je mogla uticati na bezbednost železničkog saobraćaja (klizanje i odronjavanje terena, poplava, zavejavanje pruge, snežne lavine, zemljotres, bura, atmosferska pražnjenja, aerozagađenje i drugo);

27. slobodan profil (gabarit) pruge je ograničen prostor u poprečnom preseku upravnom na sredinu koloseka, u koji ne smeju da se ugrađuju, postavljaju i da u njega zadiru postrojenja, objekti, signali i signalne oznake, naslage materijala ili neki drugi predmeti;

28. profil vozila je ograničen prostor u poprečnom preseku upravnom na sredinu koloseka (sredinu odstojanja između kolosečnih šina), koji ne sme prelaziti šinsko vozilo nijednim svojim delom, bilo da je prazno ili zajedno sa teretom;

29. putni prelaz je mesto ukrštanja železničke pruge i puta na istom nivou;

30. pešački prelaz je mesto ukrštanja železničke pruge i prelaza za pešake u istom nivou;

31. kočna masa je zbir kočnih masa železničkih vozila od kojih je sastavljen voz, kojom se obezbeđuje pouzdano kočenje voza;

32. radionica za održavanje železničkih vozila je željeznički objekt sa odgovarajućim postrojenjima, opremom i

uređajima u kojem se vrši priprema, održavanje i popravka željezničkih vozila;

33. tehnička stanica je željeznički objekat sa odgovarajućim postrojenjima i uređajima u kome se vrši priprema željezničkih putničkih i teretnih kola;

34. maksimalna brzina voza je brzina voza na željezničkoj pruzi ili delu pruge navedene u redu vožnje ili propisana na drugi način, koja se ne sme prekoračiti;

35. najveća dopuštena (dozvoljena) brzina voza je propisana najveća brzina voza na pruzi ili delovima pruge, s obzirom na tehničko stanje pruge i željezničkih vozila, ili druge uslove;

36. industrijska željeznica je željeznica kojom preduzeće u oblasti saobraćaja, industrije, rudarstva, šumarstva i u drugim oblastima privrede prevozi lica i stvari za sopstvene potrebe;

37. industrijski kolosek je željeznički kolosek koji se priključuje na željezničku prugu i služi za dopremanje i otpremanje stvari za nosioca prava korišćenja tog koloseka;

38. razmak koloseka je rastojanje između osa koloseka;

39. osovinsko opterećenje je zbir sopstvene mase praznog ili natovarenog željezničkog vozila podeljen brojem osovina na vozilu;

40. masa vozila po dužnom metru je zbir sopstvene mase praznog ili natovarenog željezničkog vozila, podeljen dužinom vozila u metrima, merenim od čela do čela nesabijenih odbojnika (odbojnih uređaja), odnosno automatskih kvačila;

41. domicilna jedinica je organizaciona jedinica u kojoj je radnik zaposlen;

42. obrtna jedinica je organizaciona jedinica u kojoj radnik prekida obavljanje rada do početka sledeće smene;

43. rekonstrukcija pruge, postrojenja, uređaja i objekata na pruzi i željezničkog vozila podrazumeva takve izmene (prepravke) koje menjaju osnovne tehničke i konstrukcione karakteristike.

44. serijska proizvodnja podrazumeva proizvodnju željezničkih vozila, koja je saobrazna odobrenom prototipu željezničkog vozila;

45. spojna stanica je željeznička stanica u kojoj se povezuje željeznički saobraćaj između dve željezničke kompanije;

46. željeznička pruga opremljena auto-stop uređajem je pruga, odnosno deo pruge na kojoj je, ili kojem je, kod ulaznih i izlaznih signala u svim saobraćajnim mestima i kod prostornih i zaštitnih signala ugrađen auto-stop uređaj;

47. imaoći željeznice u smislu zakona smatraju se vlasnici industrijske željeznice, industrijskih koloseka, žičare i gradske željeznice.

II - ŽELEZNIČKE PRUGE

1. Izgradnja i rekonstrukcija pruga

Član 11.

Izgradnja željezničkih pruga, postrojenja, uređaja i objekata na pruzi vrši se u skladu sa odgovarajućim prostornim, odnosno urbanističkim planom, a na osnovu odobrenja za izgradnju.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana, izdaje nadležno ministarstvo.

Član 12.

Željeznice Republike Srpske i imalac željeznice dužni su da pre otpočinjanja radova, a najmanje 60 dana ranije, objave početak radova na izgradnji ili rekonstrukciji željezničke pruge u dnevnim listovima ili na drugi uobičajen način, da bi preduzeća i druge organizacije koje se staraju o objektima ugrađenim na željezničkom području (cevovodi, vodovodi, električne, telefonske i telegrafske vazdušne linije, podzemni kablovi i druge slične instalacije i uređaji), kao i oni koji nameravaju da takve objekte izrade, mogli da usklade radove na tim objektima sa radovima na izgradnji željezničke pruge.

Investitor, preduzeća i organizacije iz stava 1. ovog člana utvrđuju ugovorom međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođenjem radova na izgradnji željezničke pruge i radova na objektima ugrađenim ili koje će graditi na željezničkom području.

Investitor, preduzeće ili organizacije iz stava 1. ovog člana utvrđuju ugovorom međusobna prava i obaveze u vezi sa izvođačem radova na izgradnji željezničke pruge i radova na objektima ugrađenim ili koje će graditi na željezničkom području.

Član 13.

Novoizgrađene i rekonstruisane željezničke pruge moraju da ispunjavaju sledeće osnovne uslove:

1. širina koloseka između unutrašnjih ivica glava šine mora iznositi 1.435 mm, s tim što ne smeju biti manja od 1.430 mm, ni veća od 1.470 mm, uključujući i proširenje koloseka u krivini;

2. poluprečnik krivine na otvorenoj pruzi mora iznositi najmanje 300 metara, a na glavnom prolaznom koloseku u stanici najmanje 500 metara. Spoljna šina zavisno od veličine poluprečnika krivine i dozvoljene brzine, mora biti nadvišena, ali ne više od 150 mm;

3. nagib nivelete na otvorenoj pruzi može iznositi najviše 25 promila;

4. nagib nivelete u stanici može iznositi; i to za stanicu u pravcu od jednog promila, a za stanice u krivini do 2,5 promila, zavisno od poluprečnika krivine;

5. razmak koloseka u stanici mora biti toliki da između slobodnih profila tih koloseka postoji potreban prostor za bezbedno kretanje putnika i drugih lica i za postavljanje postrojenja, naprava i stubova za signalne uređaje, električnu kontaktnu mrežu, osvetljenje i drugo;

6. razmak koloseka u stanici mora iznositi najmanje 4,75 m, a razmak koloseka između kojih se postavljaju peroni visine najmanje 0,5 m, računajući od gornje ivice šine, mora iznositi najmanje 6 metara;

7. razmak koloseka na otvorenoj pruzi kod dvokolosečnih i paralelnih pruga mora iznositi najmanje 4 metra;

8. osovinsko opterećenje magistralnih pruga mora iznositi najmanje 22,5 tone po osovini i 8 tona po dužnom metru, a ostalih pruga - 18 tona po osovini i 6,4 tone po dužnom metru;

9. železničke pruge moraju se projektovati, graditi i održavati tako da odgovaraju utvrđenoj i propusnoj moći pruge, brzini vozova, osovinskom opterećenju, masi natovarenih vozila po dužnom metru, zahtevima bezbednosti železničkog saobraćaja, kao i drugim uslovima koji su propisani za odnosnu prugu, a železničke pruge koje služe međunarodnom tranzitnom saobraćaju moraju ispunjavati i uslove koji su utvrđeni međunarodnim ugovorima i

10. uzane pruge grade se sa kolosijekom širine 760 mm i osovinskog opterećenja do 10 t po osovini i moraju da ispunjavaju ostale uslove i tehničke normative definisane propisima koji uređuju ovu oblast.

Železničke pruge moraju da ispunjavaju propisane uslove slobodnog profila za otvorenu prugu, za mostove, za tunele i stanice, zavisno od toga da li je pruga elektrificirana ili nije.

Ostali uslovi i tehnički normativi koje moraju ispunjavati železničke pruge iz stava 1. ovog člana utvrđuju se posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 14.

Mesta između koloseka i pored koloseka predviđena za ulaz i izlaz putnika moraju biti osvetljena i izdignuta iznad nivele šine na visini koja omogućava putnicima nesmetano i bezbedno ulazanje u voz i izlazanje iz voza.

Član 15.

Na mestima podložnim odronjavanju, eroziji, bujici, izloženim snežnim nanosima i jakim vetrovima koji mogu ugroziti železničku prugu i bezbednost saobraćaja moraju se izgraditi, odnosno postaviti stalni objekti (potporni, obložni i pregradni zidovi, galerije, vetrobrani, zaštitni šumski pojasevi i slično) ili privremene naprave (žičane mreže, snegobrani i slično).

Član 16.

Ako železničku prugu treba izmestiti zbog gradnje drugog objekta, kao što je javni put, rudnik, kamenolom, akumulaciono jezero, aerodrom i slično, deo pruge koji se izmešta mora biti izgrađen sa elementima koji odgovaraju kategoriji te pruge bez obzira na stvarno stanje u kome se nalazila u momentu izmeštanja.

Troškove izmeštanja železničke pruge iz stava 1. ovog člana snosi investitor objekta zbog čije izgradnje se vrši izmeštanje železničke pruge, ako se drugačije ne sporazumeju investitor i Železnice Republike Srpske ili imalac železnice.

Član 17.

Železničke pruge i postrojenja, objekti i uređaji na pruzi mogu se predati saobraćaju tek kad se tehničkim pregledom utvrdi da sa gledišta bezbednosti saobraćaja ispunjavaju propisane uslove i tehničke normative i druge uslove koje moraju da ispunjavaju u pogledu tehničkog i tehnološkog jedinstva u železničkom saobraćaju.

Tehničkom pregledu iz stava 1. ovog člana podležu i novoizgrađene i rekonstruisane železničke pruge i postrojenja, objekti i uređaji na pruzi, a vrši se kada je završena njihova izgradnja, odnosno rekonstrukcija u celini ili faza u kojoj se mogu uključiti u saobraćaj.

Tehnički pregled pruga i postrojenja, objekata i uređaja iz stava 2. ovog člana vrši nadležni organ u Republici, koji je izdao odobrenje za njihovu izgradnju, odnosno rekonstrukciju.

Način i uslov obavljanja tehničkih pregleda i predaje saobraćaju železničkih pruga i postrojenja, objekata i uređaja na pruzi iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuju se posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 18.

Železničke pruge, prema nameni i obimu saobraćaja, privrednog značaja ili značaja koji imaju za unutrašnji i međunarodni saobraćaj, mogu biti magistralne i ostale.

Magistralne železničke pruge su glavne i pomoćne pruge koje su uvrštene u međunarodnu železničku mrežu evropskih pruga.

Magistralne pruge iz stava 2. ovog člana, njihovu kategorizaciju, klasifikaciju i oznake utvrđuje nadležni organ Republike.

Ostale železničke pruge, kategorizaciju i klasifikaciju tih pruga i njihove oznake utvrđuju Železnice Republike Srpske i imalac železnice.

Železnice Republike Srpske ili imalac železnice dužni su da o železničkim prugama i postrojenjima, objektima i uređajima na pruzi vode evidenciju i druge tehničke podatke koji su od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja, na način utvrđen posebnim propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 19.

Međusobno ukrštanje železničkih pruga i ukrštanje železničke pruge sa drugom prugom (prugom industrijske železnice, industrijskim kolosekom, tramvajskom prugom i slično), mora biti van nivoa.

Član 20.

Zajednički most za železničku prugu i javni put može se graditi na istim stubovima ili sa zajedničkom konstrukcijom pod uslovom da su pruga i kolovoz puta potpuno odvojeni sigurnosnom ogradom.

Član 21.

U pružnom pojasu mogu se graditi samo železnički objekti i postrojenja.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, u pružnom pojasu mogu se, uz prethodnu saglasnost Železnice Republike Srpske i imaoća železnice, graditi objekti i postrojenja drugih preduzeća, koji služi za utovar i istovar robe na železnici.

U zaštitnom pružnom pojasu mogu se graditi građevinski i drugi objekti, podizati postrojenja, na određenoj udaljenosti od pruge, zavisno od njihove vrste i namene i saditi drveće prema uslovima i uz primenu mera koje obezbeđuje bezbednost ljudi i saobraćaja u skladu sa zakonom.

Član 22.

Razmak između železničkih pruga i puta mora biti toliki da se između njih mogu postaviti svi uređaji i postrojenja potrebni za obavljanje saobraćaja na pruzi i putu, s tim da iznosi najmanje 8 m, računajući od ose najbližeg koloseka do najbliže tačke gornjeg stroja puta.

Na brdovitim i teškim terenima, u klisurama i na drugim sličnim konfiguracijama terena, razmak između železničke pruge i puta koji nema svojstvo autoputa može biti i manji od 8 m, pod uslovom da im se slobodni profili ne dodiruju i da se između njih mogu postaviti signalno-sigurnosni uređaji, telekomunikacioni uređaji, stabilna postrojenja, elektrovuče i drugi uređaji neophodni za bezbedno odvijanje saobraćaja, s tim da pruga bude najmanje 1 m iznad nivelete puta.

Ako postojeći put ne ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana, na putu se moraju postaviti sigurnosne ograde, u skladu sa zakonom.

2. Ukrštanje železničkih pruga i puteva

Član 23.

Ukrštanje železničkih pruga i autoputeva vrši se van nivoa.

Član 24.

Ukrštanje železničke pruge imaoća železnice i javnih puteva, koji nemaju svojstvo autoputa, mora biti van nivoa, ako to zahteva gustina saobraćaja na putevima i frekventnost železničkog saobraćaja kao i ako to zahtevaju posebni uslovi na mestu ukrštanja, posebni tehnički razlozi bezbednosti saobraćaja.

Pod gustim saobraćajem, na mestima ukrštanja železničke pruge sa javnim putem, podrazumeva se prolaz preko 7.000 drumskih vozila u 24 časa.

Pod frekventnim saobraćajem na pruzi podrazumeva se prolaz preko 72 voza u 24 časa.

Posebni uslovi koji zahtevaju ukrštanje van nivoa su:

- kada je udaljenost putnog prelaza od bližeg službenog mesta (železnička stanica i drugo) takva da je vreme dolaska voza do putnog prelaza kraće od propisanog vremena za aktiviranje uređaja za zatvaranje saobraćaja na putu.

- kada to zahtevaju razlozi opšte bezbednosti ili teški terenski uslovi.

Član 25.

Prelaženje drumskih vozila preko železničke pruge dozvoljeno je samo na putnim prelazima, a prelaženje lica preko železničke pruge dozvoljeno je samo na pešačkim ili putnim prelazima.

Vozovi u železničkom saobraćaju imaju na putnim prelazima pravo prvenstva prelaza u odnosu na drumsku vozila i druge učesnike u saobraćaju.

Za prelazak preko putnog prelaza vozila koja saobraćaju na putevima sa posebnom dozvolom za vanredan prevoz, ako drumsko vozilo sa teretom na njemu ili bez tereta prekoračuje propisanu najveću dozvoljenu ukupnu masu ili najveće dozvoljeno osovinsko opterećenje, ili najveću dozvoljenu visinu, potrebna je saglasnost menadžera infrastrukture na čijem se području taj prevoz vrši.

Član 26.

Za osiguranje bezbednosti saobraćaja, na mestu ukrštanja pruge normalnog koloseka Železnice Republike Srpske ili imaoća železnice, putni prelaz u nivou mora ispunjavati sledeće uslove:

a) na mestu ukrštanja sa magistralnim putem mora imati automatski uređaj za zatvaranje saobraćaja na putu,

b) na mestu ukrštanja sa regionalnim putem mora imati uređaj kojim se automatski najavljuje učesnicima u drumskom saobraćaju nailazak voza,

v) na mestu ukrštanja sa lokalnim i nekategorisanim ili putem koji nema svojstvo javnog puta mora imati trouglove preglednosti, a ukoliko nije moguće ostvariti trouglove preglednosti mora se primeniti jedan od vidova zaštite (svetlosno-zvučna signalizacija ili putno-prelazni branik) što sporazumno određuju organizacije koje upravljaju putem i prugom.

Član 27.

Način ukrštanja i tehničke mere, odnosno trouglove preglednosti, za osiguranje bezbednosti saobraćaja na putnom prelazu u nivou, saglasno odredbama Zakona i propisima donesenim na osnovu Zakona, utvrđuju se u tehničkoj dokumentaciji.

Tehničkom dokumentacijom utvrđuje se ispunjavanje uslova za određeni vid zaštite bezbednosti saobraćaja.

Član 28.

Ukrštanje železničke pruge sa javnim putevima van gradskog područja u načelu izvodi se njihovim svođenjem na najneophodniji broj, usmeravanjem na dva ili više javnih puteva na zajedničko mesto ukrštanja.

Razmak između dva ukrštanja javnog puta i pruge ne može da bude manji od 2.000 metara.

Ukrštanje železničke pruge sa nekategorisanim putevima izvodi se usmeravanjem tih puteva na najbliži javni put, koji se ukršta sa odnosnom prugom. Ako to nije moguće treba međusobno povezati nekategorisane puteve i izvesti njihovo ukrštanje sa prugom na zajedničko mesto.

Zajedničko mesto ukrštanja iz stava 3. ovog člana određuje investitor pruge u skladu sa uslovima za uređenje prostora, u sporazumu sa zainteresovanim preduzećima, a u saglasnosti sa opštinskim organom.

Protiv akta organa iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba nadležnom ministarstvu.

Član 29.

Železnice Republike Srpske, imaoći železnice i preduzeća za puteve, odnosno druga upravna ustanova koja upravlja putevima ili koja ima pravo korišćenja nad njima, dužni su da primenjuju mere za bezbedan i nesmetan saobraćaj na mestu gde se ukrštaju pruge i putevi u istom nivou (putni prelaz) kao i da putne prelaze održavaju u stanju koje osigurava bezbedan i uredan saobraćaj.

Mere za bezbedan i nesmetan saobraćaj kao i održavanje putnih prelaza iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju posebnim propisom.

Član 30.

Na železničkoj pruzi, ispred putnog prelaza, moraju biti postavljeni propisani signalni znakovi za obaveštavanje voznog osoblja o približavanju voza putnom prelazu i o obavezi davanja propisanih zvučnih signala vučnog vozila.

Član 31.

Ako do ukrštanja železničke pruge i javnog puta dolazi zbog izgradnje nove pruge, odnosno novog javnog puta, troškovi izgradnje nadvožnjaka, odnosno putnih prelaza snosi investitor nove pruge, odnosno novog javnog puta.

Ako do ukrštanja železničke pruge i javnog puta, odnosno nekategorisanog puta dolazi zbog izgradnje nove pruge, ili po zahtevu zainteresovane opštine, preduzeća ili drugih privrednih subjekata, troškovi izgradnje nadvožnjaka, podvožnjaka, odnosno putnog prelaza, troškove postavljanja uređaja i naprava i druge troškove osiguranja bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, snosi investitor nove pruge, odnosno podnosilac zahteva.

Član 32.

Ako je ukrštanje izvedeno izgradnjom podvožnjaka za javni ili nekategorisani put, izgrađeni podvožnjak smatra se objektom železničke pruge i o njegovom održavanju staraju se Železnice Republike Srpske i imalac železnice.

Kolovoz u podvožnjaku iz stava 1. ovog člana, zajedno sa eventualnim instalacijama (osvetljenje, drenaža i drugo) potrebnim za pravilno i bezbedno korišćenje puta, smatraju se objektima puta.

Ako je ukrštanje izvedeno izgradnjom nadvožnjaka za javni ili nekategorisani put, izgrađeni nadvožnjak smatra se objektom puta.

Železnička pruga u nadvožnjaku iz stava 3. ovog člana, zajedno sa eventualnim instalacijama i postrojenjima potrebnim za pravilno i bezbedno korišćenje pruge, smatraju se objektima železnice i o njihovom održavanju staraju se Železnice Republike Srpske i imalac železnice.

Član 33.

Ako je ukrštanje pruge i puta izvedeno u istom nivou, izgrađeni putni prelaz smatra se sastavnim delom pruge sa obe strane koloseka u širini 3 m, računajući od ose koloseka.

O održavanju dela putnog prelaza iz stava 1. ovog člana, kao i o osiguranju bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu, staraju se Železnice Republike Srpske i imalac železnice, s tim da se kolovoz na putnom prelazu

mora održavati tako da se preko njega može vršiti bezbedan i nesmetan drumski saobraćaj.

Ostale delove puta sa obe strane putnog prelaza, održava preduzeće koje održava puteve, odnosno druga upravna organizacija koja upravlja putevima, na način koji omogućava bezbedan i nesmetan železnički saobraćaj.

Član 34.

Troškove održavanja putnog prelaza i troškove osiguranja bezbednog i urednog saobraćaja na putnom prelazu snose:

1. Željeznice Republike Srpske i imalac željeznice, koji odgovaraju za ispravnost:

a) kolosijeka i dijela puta na širini od tri metra od ose kolosijeka,

b) signalnih znakova na pruzi,

v) saobraćajnih znakova na putu: "Andrejev krst" i "Zabrana saobraćaja za vozila čija ukupna visina prelazi određenu visinu",

g) uređaja za zaštitu bezbjednosti saobraćaja na pruzi i putu,

d) zaštitne kapije na elektrifikovanoj pruzi i

2. Organizacija koja upravlja putem odgovara za:

a) održavanje preostalog dijela puta i trougla preglednosti u zoni putnog prelaza i

b) ostale saobraćajne znakove koji označavaju mjesto ukrštanja pruge i puta, saobraćajni znak stop, saobraćajni znak približavanje prelazu puta preko željezničke pruge i saobraćajni znak ograničenja brzine.

Troškove održavanja uređaja za davanje znakova kojima se učesnicima u saobraćaju na putevima najavljuje približavanje voza putnom prelazu, uređaja za obezbeđenje saobraćaja na putnom prelazu, troškove električnog osvetljenja putnog prelaza i druge neophodne troškove za osiguranje urednog i nesmetanog saobraćaja na putnom prelazu snose ravnomerno Željeznice Republike Srpske, imalac željeznice i odgovarajuće preduzeće koje upravlja putem.

Ako se zaštita saobraćaja vrši iz službenog mesta iz kojeg se vrši regulisanje saobraćaja na putnom prelazu, Željeznice Republike Srpske ili imaoци željeznice nemaju pravo na naplatu troškova za obezbeđenje saobraćaja na putnom prelazu.

Član 35.

Željeznice Republike Srpske i imalac željeznice i organ, odnosno ustanova iz člana 33. stav 3. ovog zakona, ugovorom uređuju bliže međusobne odnose u pogledu putnih prelaza i u tim okvirima utvrđuju: vrstu i obim radova na održavanju kolovoza i vreme izvođenja tih radova, visinu troškova za osiguranje bezbednog i nesmetanog saobraćaja na putnim prelazima, način plaćanja troškova i regulišu druga pitanja iz tih odnosa.

Član 36.

Ako se putni prelaz zamenjuje nadvožnjakom, odnosno podvožnjakom ili se ukida zbog usmeravanja puta, troškove izmena izvršenih zbog toga na pruzi i putu, ako se drugačije ne sporazumeju snose:

1. Željeznice Republike Srpske ili imaoци željeznice, ako je ta promena uslovljena potrebama železničkog saobraćaja;

2. organ, odnosno upravna organizacija iz člana 33. stav 3. ovog zakona ako je ta promena uslovljena potrebama drumskog saobraćaja, a na putu koji koristi, isključivo ili pretežno, određeno preduzeće, troškove izmena na pruzi i putu u celosti snosi to preduzeće.

U slučaju svih drugih promena u vezi sa ukrštanjem, uključujući prilagođavanje i poboljšanje sigurnosti i drugih uređaja, troškove izmena na pruzi i putu iz stava 1. tač. 1. i 2. ovog člana snose zajednički Željeznice Republike Srpske, imaoци željeznice i organ, odnosno upravna organizacija iz člana 33. stav 3. ovog zakona, srazmerno potrebama železničkog i drumskog saobraćaja, koje su uslovile te promene, ako se drugačije ne sporazumeju.

Član 37.

Putni prelaz koji služi isključivo za pešake, može se izgraditi i koristiti uz saglasnost koju daju Željeznice Republike Srpske ili imaoци željeznice.

Troškovi izgradnje, opremanja potrebnim uređajima i znakovima i održavanje putnog prelaza iz stava 1. ovog člana snosi preduzeće, drugi subjekat, ili opština koja je zahtevala izgradnju tog prelaza.

Protiv akta o saglasnosti iz stava 1. ovog člana, može se uložiti žalba nadležnom ministarstvu Republike.

Član 38.

Zemljane puteve koji se ukrštaju sa železničkom prugom u istom nivou, mora pokaldrmisati sopstvenik, odnosno nosilac prava korišćenja na tim putevima u dužini najmanje po 20 metara sa obe strane pruge i u celoj njihovoj širini.

Ako izgradnjom železničke pruge dođe do njenog ukrštanja sa putem iz stava 1. ovog člana, troškove kaldrmisanja zemljanog puta snosi investitor radova na izgradnji železničke pruge.

Član 39.

Sistem veza železnica mora se graditi i održavati tako da predstavlja jedinstvenu tehničku i tehnološku celinu u pogledu funkcionisanja i korišćenja i da zadovoljava potrebe za obezbeđenjem bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja.

Osnovni uslovi za izgradnju i održavanje sistema veza železnica, zavisno od značaja i kategorije pruge, utvrđuje se po propisima donesenim na osnovu zakona.

3. Rekonstrukcija i održavanje železničkih pruga, uređaja i objekata na prugama

Član 40.

Pod rekonstrukcijom železničke pruge, postrojenja, uređaja i objekata na pruzi, podrazumevaju se takve izmene (prepravke), koje menjaju njihove konstruktivne elemente i tehničke karakteristike, radovi koji mogu biti od uticaja na stabilnost pruge, objekata na pruzi, izvođenje radova na izgrađenom objektu koji odstupaju od uslova pod kojima je odobrena izgradnja, promena osnovne karakteristike trase pri menjanju položaja trase pruge u pojasu njenog osnovnog pravca.

Ne smatraju se rekonstrukcijom u smislu ovog zakona, zamene i obnove elemenata gornjeg stroja pruge (skretnica, koloseka i kolosečnih veza), istim ili drugim tipom, kojim se ne povećava osovinski pritisak i brzina, radovi na donjem stroju pruge (odvodnjavanje, uređivanje i sanacija) i zamena i obnova istim ili drugim materijalima, propusta i mostova do 10 metara dužine, ako se ne menja njihov otvor, zamena i dopuna elemenata signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, zamena i dopuna elemenata stabilnih postrojenja elektro vuče kao i ostalih električnih postrojenja adaptacija i popravka privrednih zgrada kojima se ne menja njihova konstrukcija i spoljni izgled.

Član 41.

Izgradnja, odnosno rekonstrukcija i opravka železničkih objekata, vrši se u skladu sa standardima i tehničkim normativima, materijalom i rezervnim delovima, koji su snabdeveni atestima izdanim od strane nadležnih organa.

Ugradnja novog tipa uređaja ili opreme koji se prvi put ugrađuju na prugama Republike Srpske vrši se nakon provjere njihove usaglašenosti sa postojećim tehničko-tehnološkim sistemom osiguranja i upravljanja saobraćajem u Republici Srpskoj.

Provjeru usaglašenosti iz stava 2. ovog člana vrši komisija koju imenuje Ministarstvo saobraćaja i veza.

Član 42.

Pri izgradnji, odnosno rekonstrukciji nadvožnjaka, tunela, galerija, vijadukata, pasarela i slično iznad elektrificiranih pruga ili pruga koje su planirane za elektrifikaciju, investitor je dužan da obezbedi vodonepropustljivost tih objekata radi zaštite kontaktne mreže.

Prilikom čišćenja snega sa nadvožnjaka iznad elektrificiranih pruga mora se obezbediti odgovarajuća mehanička zaštita od obrušavanja snega na kontaktnu mrežu.

Odobrenje za izgradnju, odnosno rekonstrukciju nadvožnjaka iznad pruge izdaje se uz prethodnu saglasnost Železnice Republike Srpske ili imaoca železnice.

Član 43.

Saobraćajna mesta iz kojih se vrši upravljanje i regulisanje železničkog saobraćaja (stanice i ukrsnice) na železničkoj pruzi, zavisno od maksimalno dozvoljene brzine kretanja voza, moraju biti opremljena signalno-sigurnosnim uređajima i postrojenjima i to:

1. Za brzinu kretanja voza na ostalim železničkim prugama, preko skretničkog područja, veću od 50 km/h, odnosno bez obzira na propisanu brzinu kretanja voza na magistralnim prugama, ulaznim signalima i predsignalima.

Ulazni signali moraju biti u tehnički uslovljenoj međusobnoj zavisnosti i u zavisnosti od položaja skretnica u putu vožnje, tako da signališu da je dalja vožnja dozvoljena redovnom ili smanjenom brzinom.

2. Za brzinu kretanja voza veću od 100 km/h ulaznim signalima i predsignalima i izlaznim signalima koji su u takvoj tehničkoj uslovljenoj zavisnosti od puta vožnje da se mogu postaviti u položaj koji dozvoljava dalju vožnju samo po prethodno obezbeđenom putu vožnje i ako je pruga slobodna u smeru kretanja voza do narednog ulaznog ili prostornog signala. Izlazni signali susednih saobraćajnih mesta na jednokolosečnoj pruzi moraju biti u takvoj međusobnoj tehnički uslovljenoj zavisnosti da se mogu postaviti u položaj koji dozvoljava vožnju samo u jednom smeru.

3. Kod ulaznih i izlaznih signala na stanicama, prostornih i zaštitnih signala za brzinu kretanja voza veću od 100 km/h, moraju biti ugrađeni auto-stop uređaji.

Magistralne železničke pruge moraju za brzinu kretanja voza veću od 100 km/h biti opremljene uređajima preko kojih se uspostavlja radio-veza između osoblja vučnog vozila i osoblja dispečerskog centra.

Ako se železnička pruga, koja nema ugrađene pružne auto-stop uređaje priključuje na prugu sa ugrađenim autostop uređajima, ulazni signali i predsignali priključne pruge na stanici ili na drugom saobraćajnom mestu (ukrsnici ili rasputnici), priključenja moraju biti opremljena auto-stop uređajima ili zaštitnom skretnicom u putu vožnje.

Član 44.

Elektrifikacija železničkih pruga vrši se primenom monofaznog sistema 25 kV i 50 Hz.

Član 45.

Na mestima na kojima je kontaktna mreža pod naponom i na mestima na kojima su postavljeni uređaji te mreže, gde postoji opasnost po život ljudi, moraju se sprovesti odgovarajuće zaštitne mere.

Na signalno-sigurnosnim i telekomunikacionim postrojenjima i uređajima ili na delovima tih postrojenja ili uređaja koji se nalaze u neposrednoj blizini kontaktne mreže, moraju se sprovesti odgovarajuće mere zaštite od štetnih (opasnih i ometajućih) električnih uticaja.

Član 46.

Kontaktni provodnik monofaznog sistema (25 KV, 50 Hz) iznad putnog prelaza u nivou mora biti postavljen u visini od najmanje 5,5 m računajući od gornje ivice šine, s tim što se na obe strane putnog prelaza moraju postaviti zaštitne kapije za drumska vozila čija ukupna visina, zajedno sa teretom na njemu prelazi Zakonom propisanu najveću dozvoljenu visinu na rastojanju od najmanje 8 m od najbliže šine, mereno po osi puta i na visini od najmanje 4,5 m iznad kolovoza puta.

Na propisanoj udaljenosti od zaštitnih kapija, s jedne i druge strane putnog prelaza, moraju se postaviti odgovarajući znaci zabrane saobraćaja za drumska vozila čija ukupna visina, zajedno sa teretom na njemu, prelazi Zakonom propisanu najveću dozvoljenu visinu, sa naznakom visine zaštitne kapije radi bezbednog odvijanja drumskog saobraćaja preko putnog prelaza.

Izuzetno od odredaba iz stava 1. ovog člana, zaštitne kapije za drumska vozila čija ukupna visina, zajedno sa teretom na njemu prelazi Zakonom propisanu najveću visinu mogu biti postavljene na visini manjoj od 4,5 m, ali ne manjoj od 4,2 m iznad kolovoza puta.

Član 47.

Železničke stanice i druga saobraćajna mesta na pruzi u kojima se reguliše železnički saobraćaj, moraju imati propisane prostorije, uređaje za osvetljavanje, naprave i opremu, kao i druge propisane uređaje koji omogućavaju bezbedno upravljanje saobraćajem.

Prostorije i mesta za primanje, smeštanje i otpremanje putnika, prtljaga i pošiljki u železničkom saobraćaju, moraju biti osvetljeni i snabdeveni odgovarajućim uređajima, postrojenjima i opremom koji su potrebni za bezbednost putnika i bezbedno vršenje poslova na tim mestima.

U železničkim stanicama i stajalištima dvokolosečne pruge, sa velikom frekvencijom putnika i vozova, pristupi do vozova moraju biti izvedeni tako da putnici ne prelaze preko koloseka (podzemni prelazi, čeonni peroni i drugo).

Stajališta na dvokolosečnim prugama moraju imati perone povezane prolazima ispod i iznad pruge ili perone sa pristupnim prelazima za usmeravanje putnika na obezbeđeni putni prelaz ili pešački prelaz ili moraju biti zaštićeni železničkim signalima.

Stajališta na dvokolosečnim prugama iz stava 4. ovog člana, osim stajališta sa ostrvskim peronima moraju imati ogradu između koloseka.

Član 48.

Cevovodi i vodovodi, električne, telefonske i telegrafске vazdušne linije i podzemni kablovi i druge slične instalacije i uređaji, koji služe za opšte potrebe, mogu se postaviti na železničko područje i ukrštati se sa železničkom prugom, odnosno izvoditi paralelno sa železničkom prugom na železničkom području i van železničkog područja, pod uslovima da se njihovim postavljanjem, izvođenjem i korišćenjem ne ugrožava bezbednost železničkog saobraćaja, niti ometa njegovo vršenje i razvoj.

Postavljanje instalacija i uređaja iz stava 1. ovog člana, na železničko područje vrši se po prethodnoj saglasnosti Železnice Republike Srpske ili imaoća železnice.

Član 49.

Železničke pruge, postrojenja, uređaji i objekti na pruzi moraju se održavati u takvom stanju koje osigurava bezbedan, nesmetan i uredan železnički prevoz.

Železnice Republike Srpske ili imalac železnice i druga preduzeća koja vrše održavanje, kontrolu i povremene preglede železničkih pruga i postrojenja, objekata i uređaja na njima, moraju ispunjavati propisane uslove za vršenje tih poslova.

U ovom cilju moraju se vršiti stalni nadzori i povremeni pregledi, kao i otklanjati utvrđeni nedostaci.

Održavanje pruga mora se vršiti u skladu sa ovim zakonom, drugim pozitivnim zakonskim propisima i podzakonskim aktima (pravilnici, uputstva).

Član 50.

Održavanje zajedničkih stubova i konstrukcija na mostu izgrađenom za železničku prugu i javni put vrše Železnice Republike Srpske ili imalac železnice u skladu sa saobraćajno-tehničkim propisima.

Troškove održavanja zajedničkih stubova i konstrukcija na mostu iz stava 1. ovog člana, snose zajednički Železnice Republike Srpske ili imalac železnice i organ, odnosno upravna organizacija iz člana 33. stava 3. ovog zakona.

Član 51.

Ako na železničkoj pruzi dođe do prekida saobraćaja zbog elementarnih nepogoda (poplave, snežne lavine, velika zavejavanja, odronjavanja zemljišta u većem obimu), a Železnice Republike Srpske ili imalac železnice nije u stanju sam da otkloni nastale smetnje i uspostavi saobraćaj u što je moguće kraćem roku, opština na čijoj je teritoriji došlo do prekida saobraćaja, pruža pomoć i u saradnji sa imaoцем železnice omogućuje mere za otklanjanje smetnji i uspostavljanje saobraćaja u najkraćem mogućem roku. U slučaju da za otklanjanje elementarnih nepogoda iz stava 1. ovog člana, koristi usluge fizičkih i pravnih lica, tehnička sredstva i materijal, odgovarajuća naknada pada na teret Železnice Republike Srpske ili imaoца železnice.

4. Zaštita pruga

Član 52.

U zaštitnom pojasu pored železničke pruge mogu se graditi zgrade, postavljati postrojenja i uređaji i graditi drugi objekti samo pod uslovima određenim ovim zakonom i odgovarajućim prostornim, odnosno urbanističkim planom.

U naseljenim mestima, brdovitom i močvarnom terenu i drugim mestima gde uslovi terena to zahtevaju, može se dati saglasnost za: otvaranje rudnika, kamenoloma, građenje ciglana i krečana, podizanje industrijskih zgrada i postrojenja, kao i sličnih objekata u zaštitnom pojasu pored železničke pruge, ako se zemljište na kome se ovi objekti i postrojenja izgrađuju, nalazi u okviru područja koje je opština svojom odlukom odredila za izgradnju takvih objekata i postrojenja, ali ne bliže od 50 metara, računajući od ose krajnjeg koloseka.

U naseljenim mestima i na zemljištu iz stava 2. ovog člana, može se dati saglasnost za građenje stambenih, poslovnih i pomoćnih i sličnih zgrada, kopanje bunara, rezervoara, septičkih jama i slično, podizanje dalekovoda u zaštitnom pojasu pored železničke pruge, ali ne bliže od 8 m računajući od ose krajnjeg koloseka.

Kablovi, električni vodovi niskog napona za osvetljavanje, tramvajskih i trolejbuskih kontaktnih vodova, mesta ukrštanja železničke pruge sa javnim putem i slični objekti i postrojenja, osim telegrafskih vazdušnih linija i vodovoda, mogu se postavljati u zaštitnom pojasu pored železničke pruge samo uz saglasnost Železnice Republike Srpske ili imaoца železnice.

Član 53.

Saglasnost iz st. 2, 3. i 4. člana 52. ovog zakona izdaju Železnice Republike Srpske ili imalac železnice.

Protiv rešenja iz stava 1. ovog člana može se podneti žalba nadležnom ministarstvu.

Odredbe člana 52. ovog zakona u pogledu širine zaštitnog pojasa primenjuju se i u nenaseljenim mestima, osim ako urbanističkim planom nije drugačije određeno.

Član 54.

U pružnom pojasu zabranjeno je izvođenje radova i skladištenje materijala na kojima bi se mogli oštetiti pruga i pružni objekti, umanjiti stabilnost terena ili ometati, odnosno ugrožavati železnički saobraćaj, saditi drveće, postavljati znakove, oznake, izvore koji daju obojenu svetlost, koji otežavaju uočavanje železničkih signala, ili koji mogu dovesti u zabludu železničke radnike u pogledu značenja železničkih signala.

Član 55.

Preduzeća koja vrše pošumljavanje goleti i uređenje ulica i pored železničke pruge i Železnice Republike Srpske ili imalac železnice sporazumno utvrđuju učešće u troškovima pošumljavanja goleti i uređenja ulica i vododerina, imajući u vidu značaj i obim ovih radova za zaštitu železničkih pruga.

Član 56.

Na mestima gde železnica prolazi kroz šumu ili pored šume, odnosno zemljišta zasađenog poljoprivrednim kulturama koje su lako zapaljive u vreme sazrevanja, Železnice Republike Srpske ili imalac železnice dužni su preduzeti propisane protivpožarne mere na železničkom području pruga na kojima saobraćaju lokomotive i druga vozila koja se lože čvrstim gorivom, kao i na tim vozilima.

Korisnici, odnosno sopstvenici šuma i zemljišta iz stava 1. ovog člana, dužni su da u zaštitnom pojasu u šumama širine 10 m uredno otklanjaju rastinje i lišće, a u zaštitnom pojasu na drugom zemljištu širine 5 m blagovremeno sazrele poljoprivredne kulture i po potrebi preduzimaju druge mere zaštite od požara.

Širina zaštitnog pojasa iz stava 2. ovog člana računa se od spoljne ivice pružnog pojasa.

Član 57.

Železnice Republike Srpske i imalac železnice dužni su da utvrde objekte od posebnog značaja za bezbednost železničkog saobraćaja i da organizuje fizičku i tehničku zaštitu tih objekata.

Kriterijumi za određivanje objekata iz stava 1. ovog člana i mere zaštite za obezbeđenje tih objekata utvrđuju se posebnim propisom koje donose Železnice Republike Srpske ili imalac železnice.

Radnik koji obavlja poslove neposredne fizičke zaštite određenih objekata može biti naoružan odgovarajućim vatrenim oružjem i može ga upotrebiti u skladu sa zakonom.

Pored radnika iz stava 3. ovog člana i drugi radnici dužni su da samoinicijativno preduzimaju mere za zaštitu objekata od posebnog značaja za bezbednost železničkog saobraćaja.

III - ŽELEZNIČKA VOZILA

Član 58.

Železnička vozila, uređaji i oprema koja se ugrađuje u ta vozila mora ispunjavati uslove propisane ovim zakonom, propisanim standardima i tehničkim normativima, propise o zaštiti od požara i druge uslove za bezbedno korišćenje u železničkom saobraćaju.

Železnička vozila namenjena za korišćenje u međunarodnom železničkom saobraćaju moraju ispunjavati i uslove utvrđene obavezujućim međunarodnim propisima.

Član 59.

Železnička vozila sa teretom ili bez tereta, moraju u pogledu gabaritnih dimenzija vozila, osovinskog opterećenja i mase po dužnom metru ispunjavati propisane uslove za pruge na kojima saobraćaju.

Železnička vozila koja ne ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana mogu saobraćati na prugama Republike Srpske ako ispunjavaju posebne uslove koji omogućavaju bezbedan saobraćaj, utvrđene u odobrenju koje izdaju Železnice Republike Srpske ili imalac železnice, ako ta vozila saobraćaju samo na prugama tog preduzeća (vanredni prevoz stvari u unutrašnjem saobraćaju).

Član 60.

Inostrana železnička vozila mogu saobraćati na prugama Republike ako ispunjavaju uslove utvrđene u obavezujućim međunarodnim propisima.

Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, na prugama Republike, u slučaju kada prevoz treba da se izvrši do određenog mesta na teritoriji Republike, mogu saobraćati inostrana železnička vozila pod uslovima propisanim ovim zakonom, ako su ti uslovi blaži od uslova utvrđenih obavezujućim međunarodnim propisima i ako nije u pitanju tranzit preko teritorije Republike.

Vozila iz st. 1. i 2. ovog člana koja ne ispunjavaju uslove definisane obavezujućim međunarodnim propisima, odnosno uslove propisane ovim zakonom, izuzetno mogu saobraćati na prugama Republike, ako za to dobiju odobrenje (vanredni prevoz stvari u međunarodnom železničkom saobraćaju).

Odobrenje iz stava 3. ovog člana izdaje nadležni organ Republike na osnovu pribavljenog mišljenja Železnice Republike Srpske ili imalca železnice na čijem će području ta vozila saobraćati.

Član 61.

Železnička vozila koja se proizvode moraju, u pogledu konstruktivnih i eksploatacionih osobina vozila, uređaja i opreme, kao sastavnih delova tih vozila, odgovarati uslovima propisanim ovim zakonom, propisanim standardima i tehničkim normativima propisanim za prototip železničkog vozila.

Prototip železničkog vozila mora biti odobren. Odobrenje za prototip železničkog vozila na osnovu kojeg će se serijski proizvoditi železničko vozilo izdaje Ministarstvo.

Železnička vozila koja se predaju saobraćaju moraju odgovarati odobrenom prototipu.

Tehničke uslove koje mora ispunjavati prototip železničkog vozila, način i postupak odobrenja prototipa železničkog vozila i obrazac odobrenja prototipa železničkog vozila propisuje Ministarstvo.

Član 62.

Nova, novonabavljena i rekonstruisana železnička vozila podležu obaveznom tehničkom pregledu.

Tehnički pregled železničkog vozila vrši se pre njegovog puštanja u saobraćaj.

Na tehničkom pregledu utvrđuje se da li železnička vozila koja se serijski ili pojedinačno proizvode, prepravljaju ili uvoze, imaju propisane uređaje, a naročito uređaje za upravljanje, za zaustavljanje vozila, za davanje svetlosnih signala i zvučnih signalnih znakova, za osvetljavanje pruge i vozila i sličnu propisanu opremu, i da li ta vozila ispunjavaju i druge uslove za bezbedno učestvovanje u železničkom saobraćaju i uslove koje moraju ispunjavati u pogledu tehničkog i tehnološkog jedinstva na železnici.

Tehnički pregled iz stava 2. ovog člana vrši ustanova ili preduzeća koja odredi nadležni organ u Republici.

Za železničko vozilo koje je tehnički pregledano izdaje se rešenje o utvrđenoj tehničkoj ispravnosti u skladu sa zakonom.

Drugi uslovi koje moraju ispunjavati železnička vozila o bezbednom učestvovanju u saobraćaju i uslovi koje ta vozila moraju ispunjavati u pogledu tehničkog i tehnološkog jedinstva na železnici utvrđuju se propisima koja se

donose na osnovu zakona.

Član 63.

Železnička vozila koja su tehnički pregledana i primljena, pre predaje saobraćaju, moraju biti upisana u evidenciju železničkih vozila koja sadrži vrstu, seriju, nosivost, godinu proizvodnje, evidencioni broj i druge potrebne podatke, zavisno od vrste vozila.

Železnice Republike Srpske, imaoци železnice i drugi operatori koji raspolažu železničkim vozilima dužni su da o železničkim vozilima vode evidenciju i druge tehničke podatke koji su od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja, na način utvrđen propisom koji se donosi na osnovu ovog zakona.

Član 64.

Železnička vozila moraju se održavati u stanju koje obezbeđuje bezbedan železnički saobraćaj.

U tom smislu železnička vozila u saobraćaju moraju biti:

- redovno kontrolisana i negovana,
- redovno upućivana na kontrolne tehničke preglede,
- redovno upućivana na investicione opravke.

Na železničkim vozilima mogu se vršiti i vanplanske opravke.

Delovi, oprema, uređaji i materijali koji se ugrađuju u železnička vozila moraju biti snabdevena atestom izdatim od strane nadležnog organa i žigom ovlašćenog proizvođača.

Sve vrste kontrole i opravki moraju biti popraćene propisanom dokumentacijom, a za neka železnička vozila, pre predaje u saobraćaj obavezna je probna vožnja.

Način kontrole i nege, pregleda, održavanja, evidentiranja, predaje u saobraćaj i drugi uslovi od značaja za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja utvrđuju se propisom koji se donosi na osnovu ovog zakona.

Član 65.

Železnička vozila moraju biti opremljena uređajima za automatsko kočenje.

Uređajima za ručno kočenje (ručnim kočnicama) moraju biti opremljena železnička putnička kola, a pritvrdnim kočnicama moraju biti opremljena vučna vozila.

Pritvrdne kočnice za obezbeđenje železničkih vozila od samopokretanja ili ručne kočnice mora imati i određeni broj železničkih teretnih kola u odnosu na ukupan broj železničkih kola uključenih u vozni park Železnica Republike Srpske i u odnosu na ukupan broj železničkih teretnih kola uvrštenih u voz.

Broj železničkih teretnih koja u voznom parku Železnica Republike Srpske, odnosno u vozu, koja moraju imati pritvrdne kočnice u obimu od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja, utvrđuje se propisom donesenim na osnovu zakona.

Lokomotive, putnička i motorna kola moraju biti opremljena uređajima za brzo kočenje u slučaju opasnosti.

Uređaji za brzo kočenje u slučaju opasnosti, ugrađeni u putničkim i motornim kolima, moraju biti dostupni putnicima.

Član 66.

Vučna vozila u saobraćaju na železničkim prugama koje su opremljene auto-stop uređajima moraju imati ugrađene auto stop uređaje.

Na železničkim prugama opremljenim auto-stop uređajima u izuzetnim slučajevima, mogu saobraćati vučna vozila bez ugrađenog auto-stop uređaja ili sa neispravnim auto-stop uređajem (vožnja voza sa pruge bez ugrađenog auto-stop uređaja na prugu sa ugrađenim auto-stop uređajem i obrnuto, vožnja voza po obilaznoj pruzi, produženje vožnje do prve moguće zamene vučnog vozila, u slučaju kvara autostop uređaja za vreme vožnje, doprema vučnog vozila u radionicu i slično), a u skladu sa uslovima i merama za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja utvrđenog propisom donesenim na osnovu zakona.

Vučna vozila u saobraćaju na magistralnim železničkim prugama na kojima je dozvoljena brzina preko 100 km/h moraju biti opremljena radio uređajima kojima se uspostavlja radio-veza sa dispečerskim centrom.

Član 67.

Vučna vozila moraju biti opremljena uređajima za davanje zvučnih i svetlosnih signala, registrujućim brzinomerom (tahografo), priborom za prvu pomoć i drugim priborom.

Dizel lokomotiva, električne lokomotive i motorna kola moraju biti opremljeni budnikom.

Pribor i oprema kojom se opremaju vučna vozila određuju se propisom donesenim na osnovu zakona.

Član 68.

Putnička kola moraju biti opremljena uređajima za grejanje, za električno osvetljavanje, sanitarno-higijenskim uređajima i moraju biti podešena za bezbedno prelaženje putnika iz jednih kola u druga.

Način i vreme ispunjavanja uslova iz stava 1. ovog člana utvrđuju se posebnim propisima donesenim na osnovu

zakona.

Član 69.

Na vučnim vozilima, putničkim kolima, teretnim vozovima i vozilima za železničke potrebe i drugim železničkim vozilima moraju biti sprovedene mere zaštite od požara.

Način zaštite od požara, opremanje vozila i vozova aparatima za gašenje požara i druge mere zaštite, utvrđuju se propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 70.

Železnička vozila za prevoz opasnih materija koje mogu ugroziti život lica i naneti ekološku i drugu štetu, moraju omogućavati primenu odgovarajućih mera zaštite za svaku vrstu transportovane materije.

Mere zaštite iz stava 1. ovog člana utvrđuju se propisima donesenim na osnovu posebnog zakona.

Član 71.

Na delovima železničkih vozila koji mogu doći pod električni napon i dovesti u opasnost živote lica, moraju se sprovesti propisane zaštitne mere.

Zaštitne mere iz stava 1. ovog člana utvrđuju se propisima donesenim na osnovu posebnog zakona.

Član 72.

Železnička vozila van saobraćaja moraju se čuvati, negovati i povremeno pregledati radi održavanja u mobilnom stanju i sprečavanja njihovog oštećenja.

Način čuvanja, negovanja i povremenog pregledanja utvrđuje se posebnim propisom koji donose Železnice Republike Srpske, imalac železnice i drugi operatori.

IV - ORGANIZACIJA PREVOZA ŽELEZNICOM

1. Javni prevoz

Član 73.

Prevoz putnika i stvari u železničkom saobraćaju može se vršiti kao javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe.

Javni prevoz u smislu ovog zakona je prevoz putnika i stvari koji je pod jednakim uslovima dostupan svakom i vrši se na osnovu zaključenog ugovora o prevozu između Železnice Republike Srpske ili drugog operatora i korisnika njihovih usluga.

Prevoz za sopstvene potrebe je prevoz koji obavljaju Železnice Republike Srpske, drugi operatori i imaoци železnica za svoje potrebe.

Član 74.

Železnice Republike Srpske, drugi operatori i imaoци železnica dužni su da trajno vrše kontrolu bezbednosti i urednosti saobraćaja, kao i da blagovremeno preduzimaju potrebne mere za otklanjanje utvrđenih smetnji i nedostataka.

Način vršenja kontrole utvrdiće se posebnim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 75.

Objekti, uređaji, postrojenja i oprema koji su u funkciji železničkog saobraćaja čine jedinstven tehničko-tehnološki i ekonomski sistem Železnice Republike Srpske.

Tehničko-tehnološko jedinstvo železničkog saobraćaja obezbeđuje se unifikacijom, standardizacijom i tipizacijom železničke infrastrukture i transportnih sredstava, jedinstvenim redom vožnje, informacionim sistemom i operativnim upravljanjem železničkim saobraćajem, a ekonomsko jedinstvo se ostvaruje jedinstvenom tarifom, komercijalnom i tržišnom politikom poslovanja.

Drugi subjekti (preduzeća koja projektuju železničke pruge, proizvode vozila, školuju i obučavaju kandidate za obavljanje poslova i zadataka u železničkom saobraćaju i drugo), dužni su da postupaju u skladu sa ovim zakonom.

Član 76.

Železnice Republike Srpske posluju po tržišnim uslovima.

Član 77.

Prevoz putnika i stvari u unutrašnjem i međunarodnom železničkom saobraćaju vrše Železnice Republike Srpske i drugi operatori sredstvima železničkog saobraćaja.

Železnice Republike Srpske mogu da vrše prevoz putnika i stvari i drugim prevoznim sredstvima pod uslovom propisanim za prevoz tim prevoznim sredstvima.

2. Organizacija prevoza u železničkom saobraćaju

Član 78.

Ako Železnice Republike i drugi operatori nisu u mogućnosti da uredno i kvalitetno izvršavaju obaveze prevoza putnika i stvari usled većih poremećaja saobraćaja koji su nastali zbog elementarnih nepogoda, većih udesa, teških oštećenja železničke infrastrukture, saobraćajnih zagušenja, dužne su da preduzmu potrebne mere za otklanjanje štetnih posledica i uspostavljanje urednog saobraćaja i o tome izveste nadležno ministarstvo.

U slučaju iz stava 1. nadležno ministarstvo može predložiti dodatne mere, utvrditi red prvenstva u prevozu po potrebi odrediti vanredne mere za otklanjanje posledica i poremećaja u prevozu.

Član 79.

U slučaju proglašavanja vanrednog stanja nadležni organ Republike Srpske može pored mera utvrđenih posebnim Zakonom, da naredi mere fizičke i tehničke zaštite sistema železnica i obim funkcionisanja železničkog saobraćaja (vozova i pravaca na kojima će se saobraćati pri prevozu putnika i stvari).

Član 80.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori mogu trajno obustaviti prevoz putnika i stvari na određenoj železničkoj pruzi ili delu pruge uz prethodnu saglasnost Vlade.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su odrediti rok obustave prevoza, koji ne može biti kraći od šest meseci, računajući od dana podnošenja zahteva za dobijanje saglasnosti iz prethodnog stava.

Vlada je dužna da donese odluku o zahtevu u roku od šest meseci od dana podnošenja zahteva.

Član 81.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da uz zahtev iz prethodnog člana dostave obrazloženje koje mora sadržavati podatke o železničkoj pruzi ili delu pruge za koju se traži saglasnost za trajno obustavljanje prevoza i to: u obimu prevoza, ostvarenim prihodima, troškovima, transportnim sredstvima i njihovom tehničkom stanju, predlog mera kojima bi se mogla postići rentabilnost te pruge, o mogućoj zameni železničkog saobraćaja drugim saobraćajem, broju zaposlenih radnika podnosi se izveštaj o infrastrukturi pruge koja je predmet razmatranja i mogućnost zapošljavanja tehnološkog viška radnika.

Predlog koji ne sadrži obrazloženje i podatke iz prethodnog stava, vraća se Železnicama Republike Srpske i drugim operatorima na dopunu a u tom slučaju rok podnetog zahteva se računa od dana dostavljenih dopuna.

Član 82.

Vlada može uskratiti saglasnost za trajno obustavljanje prevoza na određenoj železničkoj pruzi ili delu pruge, ako utvrdi da je:

1. obavljanje železničkog saobraćaja nezamenjiv uslov života i rada građana ili rada drugih preduzeća na tom području,
2. Železnicama Republike Srpske i drugom operatoru priznata razlika u cenama,
3. Železnice Republike Srpske i drugi operatori svojim poslovnim merama u ostvarivanju usvojenog programa razvoja ili svojom tarifskim politikom, organizacijom ili tehnologijom rada prouzrokovale nerentabilnost određene železničke pruge ili dela pruge.

Član 83.

Ako Vlada uskrati saglasnost za trajno obustavljanje prevoza na određenoj pruzi ili delu pruge iz razloga navedenog u tački 1. prethodnog člana, Vlada i zainteresovane opštine, odnosno korisnici železničkih usluga, nadoknadiće Železnicama Republike Srpske i drugim operatorima negativnu razliku u poslovanju za određenu prugu ili deo pruge, za koju je zatraženo trajno obustavljanje prevoza.

U slučajevima iz tač. 2. i 3. iz prethodnog člana, Vlada nije obavezna Železnicama Republike Srpske i drugim operatorima nadoknaditi negativnu razliku za poslovanje na određenoj pruzi ili delu pruge za koju je zatražena saglasnost za trajno obustavljanje prevoza.

Odlukom o uskraćivanju davanja saglasnosti iz prethodnog člana utvrđuje se način i vreme plaćanja negativne razlike u poslovanju.

Član 84.

Po zahtevu za saglasnost za trajnu obustavu prevoza na određenoj pruzi ili delu pruge, Vlada može odlučiti da se određena pruga ili deo pruge pretvori u industrijsku železnicu i da organizovanje prevoza poveri drugom zainteresovanom operatoru.

Član 85.

U slučaju potrebe ubrzavanja utovara i istovara stvari pri prevozu železnicom, Železnice Republike Srpske i drugi operatori mogu sa korisnicima prevoznih usluga zaključivati ugovore o skraćivanju rokova utovara, istovara, istovara

u dane državnih praznika, nedeljom i noću.

Član 86.

Ako nastanu vanredne okolnosti, poremećaji u privredi, elementarne nepogode i drugo, Vlada može odrediti prioritet u prevozu određenih lica i stvari, određenih korisnika železničkih usluga, utvrditi skraćene rokove za utovar i istovar, uvođenje obaveznog istovara na dane državnih praznika, nedeljom i noću.

Član 87.

Način funkcionisanja železničkog saobraćaja, održavanje pruga i postrojenja, signalno-sigurnosnih i telekomunikacionih uređaja, vozni sredstva, prioritet u izvršenju prevoza i mere zaštite železničke imovine, za vreme neposredne ratne opasnosti i za vreme ratnog stanja, utvrđuje se propisima koje donose Železnice Republike Srpske uz saglasnost nadležnog ministarstva.

3. Pravila saobraćaja

Član 88.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da organizuju i vrše železnički saobraćaj prema jedinstvenom tehničkom i tehnološkom procesu, u skladu sa zakonom.

Železnički saobraćaj mora se vršiti prema propisanim uslovima o načinu regulisanja i vršenja železničkog saobraćaja, o sastavu voza, i o kočenju voza u saobraćaju, u zavisnosti od tehničke opremljenosti pruge.

Prevoz putnika i stvari u železničkom saobraćaju vrši se železničkim vozilima koja moraju odgovarati uslovima propisanim za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja.

Vozovi za prevoz putnika moraju biti sa strane obeleženi putokaznim tablama koje označavaju relaciju na kojoj voz saobraća.

Način regulisanja i vršenja železničkog saobraćaja, sastava vozova i rasporeda vozila u vozu, kao i način kočenja vozova u saobraćaju, u zavisnosti od tehničke opremljenosti pruge, utvrđuje se na jedinstven način, propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 89.

Saobraćaj putničkih i teretnih vozova vrši se prema unapred utvrđenom redu vožnje, s tim što se red vožnje koji se odnosi na redovan prevoz putnika mora objaviti na uobičajen način, najmanje 15 dana pre njegovog stupanja na snagu.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori moraju se pridržavati utvrđenog reda vožnje i moraju preduzimati mere za njegovo bezbedno izvršenje i u njemu deklarisanog kvaliteta usluga.

Pri utvrđivanju reda vožnje pravo učestvovanja imaju svi registrovani operatori.

Član 90.

Voz u saobraćaju na pruzi mora imati propisani broj železničkih radnika odgovarajuće stručne spreme i obučenosti, zavisno od vrste voza, vrste vučnog vozila u vozu i opremljenosti pruge i vozila signalno-sigurnosnim i telekomunikacionim uređajima.

Član 91.

Kočenje voza vrši se automatskim kočnicama koje se stavljaju u dejstvo iz vučnih vozila ili sa pojedinih vozila, odnosno koje deluju automatski kada se voz raskine.

Kočenje voza može se vršiti i ručnim kočnicama u slučaju iznenadnog kvara uređaja za automatsko kočenje voza i u drugim propisanim posebnim slučajevima koji uslovljavaju da se kočenje vrši ručnom kočnicom.

Član 92.

Sastav voza i raspored vozila u vozu moraju biti takvi da obezbeđuju sigurno kretanje i efikasno kočenje voza i da voz može bezbedno saobraćati prema utvrđenom redu vožnje.

U voz se može uvrstiti železničko vozilo koje odgovara propisanim uslovima i tehničkim normativima, ako je sposobno za saobraćaj, ako je u granicama propisanog profila, i ako ne prekoračuje najveće dozvoljeno osovinsko opterećenje ili najveću dozvoljenu masu po dužnom metru, utvrđenu za pruge na kojima vozilo treba da saobraća.

Ako vozilo zajedno sa tovarom ili bez tovara prekoračuje granice propisanog tovarnog profila ili najvećeg dozvoljenog osovinskog opterećenja ili najveću dozvoljenu masu po dužnom metru, pruga na kojima treba da saobraća, takvo vozilo može se izuzetno uvrstiti u voz i može učestvovati u saobraćaju na železničkim prugama ako ispunjava posebne uslove utvrđene u odobrenju iz člana 59. stav 2. i člana 60. stav 4.

Član 93.

Teretna kola natovarena materijama koje mogu biti opasne po ljudski život, bezbednost okoline i saobraćaja, moraju biti obeležena, a prevoz tih materija u železničkom saobraćaju mora se vršiti u skladu sa zakonom i drugim

propisima o prevozu opasnih materija.

Član 94.

Na železničkoj pruzi voz može saobraćati brzinom koja odgovara tehničkoj sposobnosti pruge i postrojenja i uređaja na pruzi na kojoj saobraća, sposobnosti železničkih vozila uvrštenih u voz, kao i vrsti kočenja i kočnoj masi voza.

U železničkom saobraćaju brzina kretanja voza mora se prilagoditi propisanim brzinama na određenoj pruzi ili na delu te pruge, a propisana maksimalna brzina voza ni u kom slučaju ne sme se prekoračiti.

Član 95.

Voz mora biti opremljen propisanim aparatima sa hemijskim sredstvima za gašenje požara i pribora za prvu pomoć, smeštenim na lako dostupnim mestima.

Voz za prevoz putnika mora noću a u tunelima u kojima vožnja traje duže od tri minuta i danju, biti unutra osvetljen na propisan način.

Kola u vozu za prevoz putnika moraju biti na propisan način zagrejana ako je spoljna temperatura niža od plus 12 stepeni Celzijusa.

Član 96.

Pre započinjanja radova na pruzi ili postrojenju, objektu ili uređaju na pruzi, kao i za vreme održavanja železničkih pruga ili postrojenja, objekata i uređaja na pruzi, moraju se preduzimati propisane i druge neophodne mere za bezbednost saobraćaja i sigurnost radnika koji izvode te radove.

Preduzeće koje izvodi radove, odnosno koje održava železničku prugu, postrojenja, objekte i uređaje na pruzi, dužno je da pre početka radova obezbedi mesto na kome će se radovi izvoditi.

Železnice Republike Srpske dužne su da za vreme trajanja radova iz stava 2. ovog člana organizuju bezbedan saobraćaj na mestu izvođenja tih radova.

Po završetku radova iz stava 1. ovog člana preduzeće koje izvodi te radove dužno je da sa železničke pruge ukloni ostatke materijala, sredstava rada, signalne znake i oznake i druge predmete koje je postavilo prilikom izvođenja radova i da postavi opremu, telekomunikacione, signalno-sigurnosne i druge uređaje koji su neophodni za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja.

Član 97.

Za svaki voz moraju se voditi podaci o njegovom sastavu, posadi, kočenju i kretanju i o događajima u vezi sa njegovim saobraćajem.

4. Sistem signalizacije i signalnih oznaka

Član 98.

U vršenju železničkog saobraćaja primenjuju se železnički saobraćajni signali, koji moraju biti takvi da se pomoću njih železnički radnici mogu brzo i pouzdano među sobom obaveštavati i sporazumevati o saobraćaju vozova, pri manevrisanju, o dozvoli ili zabrani vožnje preko određenog mesta, o stanju pruge, o ograničenju brzine kretanja vozova i drugo.

Član 99.

Železničke pruge moraju se opremiti propisanim signalima i signalnim oznakama kojima se železnički radnici i druga lica upozoravaju na opasnost koja im pretili, stavljaju im do znanja ograničenja, zabrane i upozorenja kojih se moraju pridržavati i daju neophodna obaveštenja za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja i njihovu ličnu bezbednost.

Železnički saobraćajni signali, saobraćajni znaci i oznake na pruzi, vrsta, značenje, oblik, boja i najmanja daljina vidljivosti signalnih znakova i oznaka, kao i mesta njihove ugradnje, odnosno postavljanja i način njihove upotrebe utvrđuje se posebnim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 100.

Železničkim signalima i signalnim oznakama moraju se označiti i opasnosti privremenog karaktera naročito one koje nastanu usled iznenadnog oštećenja pruge i privremena ograničenja i zabrane u saobraćaju.

Ti signali i signalne oznake moraju se otkloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su bili postavljeni.

Član 101.

Sistem signalizacije i signalnih oznaka mora odgovarati organizaciji procesa rada u vršenju železničkog saobraćaja i ispunjavati zahteve bezbednosti saobraćaja, a u pogledu značenja pojedinih signalnih pojmova mora biti jedinstven za celu teritoriju Republike.

Član 102.

Železnički radnici moraju se, u vršenju saobraćaja, pridržavati ograničenja, zabrana i obaveza datih pomoću signalnih znakova.

Član 103.

Signali se moraju postavljati i održavati i moraju biti osvetljeni sopstvenim izvorom svetlosti i biti prevučeni reflektujućom materijom tako da ih železnički radnici i druga lica na koja se odnose mogu na vreme uočiti i danju i noću i pri smanjenoj vidljivosti.

Član 104.

Za očuvanje lične bezbednosti železničkih radnika i drugih lica, na određenim mestima u stanicama i na pruzi postavljaju se i koriste signali za opomenu.

Član 105.

Određeni signali u železničkom saobraćaju imaju značenje obaveznog naređenja ili upozorenja. Železnički radnici i druga lica na koja se ti signali odnose moraju po njima postupiti.

Ako je značenje signala nejasno, železnički radnici i druga lica na koja se signali odnose moraju postupiti tako da taj signal ima ono značenje koje obezbeđuje veću bezbednost železničkom saobraćaju.

Član 106.

Signali se moraju ukloniti, dopuniti ili zameniti ako njihovo značenje ne odgovara izmenjenim uslovima saobraćaja na pruzi i zahtevima bezbednosti saobraćaja.

Član 107.

Voz mora biti označen i to: na čeonj strani noću, a na kraju voza i danju i noću odgovarajućim signalima. Noću, a u slučaju smanjene vidljivosti i danju, ti signali moraju davati svetlost odgovarajuće boje i jačine.

Član 108.

Na železničkim prugama mogu saobraćati vozovi opremljeni signalima postavljenim na kraju voza koji su prevučeni reflektujućom materijom tako da reflektuju svetlost odgovarajuće boje i jačine.

Član 109.

U železničkom saobraćaju železnički radnici moraju davati propisane signalne znake u skladu sa signalnim i saobraćajnim pravilima.

Železnički radnici i druga lica na koja se ti signalni znaci odnose moraju postupiti po njima.

5. Dužnosti u slučaju nastanka vanrednih događaja

Član 110.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da preduzmu mere za spasavanje lica i pružanje pomoći povređenim licima u vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju.

U slučaju prekida železničkog saobraćaja zbog vanrednog događaja preduzeće iz stava 1. ovog člana dužno je da preduzme mere za uspostavljanje saobraćaja u što kraćem roku.

Član 111.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da utvrde uzroke vanrednih događaja nastalih u železničkom saobraćaju i okolnosti pod kojima su nastali.

Ako su u nastalom vanrednom događaju učestvovali radnici drugog operatora uzrok vanrednog događaja i odgovornost radnika, utvrđuje komisija Železnice Republike Srpske u čijem je sastavu i predstavnik tog operatora.

Železnički radnici i druga lica koja se zateknu ili nađu na licu mesta vanrednog događaja nastalog u železničkom saobraćaju, u kojem je bilo povređenih lica, dužni su da učestvuju u spasavanju tih lica, da im pruže pomoć i da o tome odmah obaveste Železnice Republike Srpske ili imaoca železnice, a ako ima poginulih i povređenih lica i najbližu zdravstvenu organizaciju ili medicinsku instituciju i nadležni organ unutrašnjih poslova.

Način osposobljavanja železničkih radnika za pružanje prve pomoći povređenim licima u vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju uređuje se na jedinstven način propisom koji donose Železnice Republike Srpske i imaoci železnice.

Železnice Republike Srpske i imaoci železnice kada su obavesteni o vanrednom događaju u kojem je bilo povređenih i poginulih lica dužni su da o tome obaveste najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 112.

Organi koji vrše uviđaj o vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju dužni su da vode računa da uviđajne radnje ne ometaju odvijanje javnog železničkog saobraćaja, odnosno uviđaj obave u što kraćem roku, tako da se ometanje saobraćaja svede na najmanju meru.

Član 113.

Železnice Republike Srpske i imaoci železnice dužni su da o vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju koji su imali za posledicu smrt ili težu povredu lica ili znatnu materijalnu štetu, odmah po njegovom nastanku obavestite nadležni organ Republike, kao i Vojsku, ako je u tim vanrednim događajima bilo poginulih ili povređenih vojnika, vojnih lica ili oštećenja vojnih transportnih sredstava.

Železnice Republike Srpske i imaoci železnice dužni su da o vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju i o drugim pojavama od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja vode evidenciju i da nadležnim organima Republike najmanje jedanput godišnje dostave izveštaj o stanju bezbednosti železničkog saobraćaja sa odgovarajućim podacima.

Način evidentiranja i statističkog praćenja i objavljivanja podataka o vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju i o drugim pojavama od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja, utvrđuje se na jedinstven način propisom koji donose Železnice Republike Srpske i imaocu železnice.

6. Pristup na železničko područje i red na železnici

Član 114.

Pristup i kretanje lica i drumskih vozila na železničkom području dozvoljeni su samo na određenim mestima.

Lica koja u okviru svojih poslova i radnih zadataka treba da izvrše određene poslove na pruži, izuzev železničkih radnika, dužna su da o tome obaveste Železnice Republike Srpske i imaoca železnice koji vrše saobraćaj na odnosnoj pruži i da od njega dobiju pismeno odobrenje o vremenu i uslovima pod kojima mogu izvršiti te radnje.

Izuzetno odredba iz stava 2. ovog člana ne odnosi se na pripadnike organa unutrašnjih poslova i Vojske ako u vanrednim ili hitnim slučajevima treba da izvrše određenu službenu radnju ili da pristupe na železničko područje i da se kreću na tom području i na mestima koja za to nisu predviđena.

Izuzetno odredbi iz stava 2. ovog člana, Železnice Republike Srpske i imaoci železnice mogu dozvoliti pristup i kretanje licima na železničkom području i na mestima koja za to nisu predviđena.

Član 115.

Radi bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja zabranjeno je:

1. kvariti i oštećivati železničku prugu, železnička vozila ili njihovu opremu,
2. bacati i stavljati bilo kakav predmet na železničku prugu ili bacati bilo kakav predmet na železnička vozila ili iz železničkih vozila,
3. izvoditi radove u blizini železničke pruge koji bi mogli oštetiti železničku prugu ili umanjiti stabilnost terena (klizanje ili odronjavanje terena, hidrografske promene i slično) ili na bilo koji drugi način ugrožavati ili ometati železnički saobraćaj,
4. neovlašćeno otvarati branik putnog prelaza, stavljati ili vešati bilo šta na branik ili na drugi signalno-sigurnosni uređaj putnog prelaza, ili na bilo koji drugi način ometati normalno funkcionisanje branika ili drugog uređaja na putnom prelazu,
5. vršiti poslove, saditi drveće i drugo visoko rastinje ili izvoditi radove u blizini putnog prelaza koji umanjuju, sprečavaju ili na bilo koji način ometaju preglednost železničke pruge ili puta,
6. neovlašćeno ukloniti napravu postavljenu radi zaštite železničkog saobraćaja na mestu odronjavanja, na mestu bujice ili na mestu izloženom vejavicama i jakim vetrovima,
7. unositi materije ili predmete u putnička kola, stanične prostorije ili druga mesta predviđena za putnike, kojima bi se mogla ugroziti bezbednost putnika i drugih lica ili im se naneti šteta,
8. upotrebiti uređaj za kočenje radi zaustavljanja voza, osim u slučaju opasnosti za bezbednost voza, putnika i drugih lica,
9. ometati čuvara pruge, putnog prelaza, mosta, odnosno tunela ili drugog železničkog radnika u vršenju železničkog saobraćaja,
10. pored železničke pruge, a naročito u blizini vidnih železničkih signala, saditi visoko drveće i postavljati znakove, oznake, izvore koji daju obojenu svetlost ili bilo koje druge naprave koje bojom, oblikom i svetlošću ili na drugi način otežavaju uočavanje železničkih signala ili koje mogu dovesti u zabludu železničke radnike u pogledu značenja železničkih signala.

Železnice Republike Srpske ili imaoci železnice, u slučajevima iz tač. 5. i 10. stav 1. ovog člana, ima pravo da bez posebnog odobrenja ili drugog akta ukloni drveće ili objekte koji mogu da dovedu u zabludu železničke radnike u pogledu značenja železničkog signala.

Član 116.

Na mestima koja su predviđena za pristup i kretanje na železničkom području i u vozovima sva lica su dužna da se pridržavaju unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju, u skladu sa propisima koje donose Železnice Republike

Srpske i imaoći železnice na osnovu zakona.

Ovlašćeni železnički radnici staraju se da se lica koja se nalaze na železničkom području i u vozovima pridržavaju unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.

Ovlašćeni radnici iz stava 2. ovog člana, u sprovođenju unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju, imaju i dužnost da legitimišu lica koja se ne pridržavaju tog unutrašnjeg reda, da preduzimaju mere potrebne za sprečavanje narušavanja i mere za uspostavljanje narušenog unutrašnjeg reda, da oduzimaju predmete koji su upotrebljeni za ugrožavanje bezbednosti železničkog saobraćaja ili za narušavanje unutrašnjeg reda u železničkom saobraćaju.

Železnički radnici sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i drugi radnici odgovorni za bezbednost železničkog saobraćaja određeni opštim aktom kojim se uređuje radni odnos, podnose prijave sudiji za prekršaje protiv lica koja su narušila unutrašnji red u železničkom saobraćaju.

Nadležni organi unutrašnjih poslova, na zahtev železničkih radnika, pružaju pomoć tim radnicima u sprečavanju narušavanja i uspostavljanja unutrašnjeg reda i u pridržavanju propisa o bezbednosti u železničkom saobraćaju na način određen Zakonom.

Nadležni organi unutrašnjih poslova staraju se o javnom redu u vozovima i na mestima koja su predviđena za pristup i kretanje na železničkom području.

Član 117.

Železnice Republike Srpske i imaoći železnice dužni su da na mestima odronjavanja, na mestima bujica i na mestima izloženim vejavicama i jakim vetrovima, na kojima može doći do ometanja ili ugrožavanja železničkog saobraćaja, samostalno ili zajedno sa drugim pravnim licima, blagovremeno preduzima propisane mere tehničke i fizičke zaštite železničke pruge i objekata na pruži od elementarnih nepogoda radi obezbeđenja bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja.

Železnice Republike Srpske i imaoći železnice, u slučajevima iz stava 1. ovog člana, imaju pravo bez posebnog odobranja ili drugog akta, da postavljaju ili održavaju privremene zaštitne naprave i privremeno smešta materijal i druga sredstva na zaštitni pružni pojas na zemljištu u državnoj svojini i svojini građana, ako je potrebno radi preduzimanja mera za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja, odnosno za uspostavljanje železničkog saobraćaja.

Kad prestanu razlozi iz stava 2. ovog člana Železnice Republike Srpske i imaoći železnice dužni su da sa zaštitnog pojasa u državnoj svojini, kao i na zemljištu u svojini građana, uklone privremene zaštitne naprave, materijal i druga sredstva koja su postavile prilikom preduzimanja mera za obezbeđenje bezbednog saobraćaja, odnosno za uspostavljanje železničkog saobraćaja, da uspostave pređašnje stanje i da plate naknadu za korišćenje zemljišta u skladu sa propisima.

Član 118.

Železnice Republike Srpske, drugi operator i druga preduzeća dužna su da u svako doba, a naročito u zimskom periodu preduzimaju propisane mere za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja.

V - USLOVI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI ŽELEZNIČKI RADNICI

1. Stručno obučavanje železničkih radnika za vršenje železničkog saobraćaja

Član 119.

Železnički radnici moraju imati propisanu stručnu spremu, moraju biti stručno obučeni za poslove koje obavljaju u vršenju železničkog saobraćaja i moraju ispunjavati druge propisane uslove za vršenje određenog stručnog posla.

Stručna sprema iz stava 1. ovog člana stiče se u redovnim železničkim školama i drugoj redovnoj školi prema programu na koji mišljenje obavezno daju Železnice Republike Srpske.

Stručna obučenost iz stava 1. ovog člana stiče se u železničko-obrazovnim školskim centrima ili na Železnicama Republike Srpske ili drugim školama po programima koji se utvrđuju opštim aktom koji donose Železnice Republike Srpske.

Železnički radnici moraju za poslove koje obavljaju imati potreban stručni ispit i podležu obaveznom stručnom usavršavanju (poučavanju i slično) a njihova stručna obučenost može se po potrebi i vanredno proveravati.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori ne smeju dozvoliti vršenje određenih železničkih poslova radniku koji prilikom proveravanja stručne obučenosti ne pokaže odgovarajuće znanje za vršenje tih poslova ili koji se ne podvrgne tom proveravanju.

Član 120.

Stručni ispit za železničkog radnika može da polaže samo lice koje je prethodno savladalo program stručne obučenosti za određenu vrstu zanimanja i koje se pripremalo za polaganje tog ispita prema utvrđenom programu za odnosnu vrstu zanimanja.

Program za polaganje stručnog ispita iz stava 1. ovog člana u obimu koji je od značaja za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja, utvrđuje se propisom Železnice Republike Srpske.

2. Sticanje prava na upravljanje vučnim vozilom i na regulisanje železničkog saobraćaja

Član 121.

Pravo na upravljanje vučnim vozilom može da stekne lice koje ispunjava uslove:

1. da je fizički i psihički sposobno da upravlja vozilom,
  2. da je navršilo 18. godina života,
  3. da ima propisanu stručnu spremu određenog zanimanja,
  4. da se obučavalo pod nadzorom ovlašćenog lica koje je stručno obučeno za upravljanje određenom vrstom vozila,
  5. da je položio propisani stručni ispit za upravljanje železničkim vozilom,
  6. da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno upravljanje vozilom.
- Izuzetno od odredaba stav 1. tačka 2. ovog člana, pravo na upravljanje vučnim vozilom ekspresnih, brzih i poslovnih vozova za prevoz putnika može da stekne samo lice koje je navršilo 21. godinu.

Član 122.

Pravo na regulisanje železničkog saobraćaja može da stekne lice koje ispunjava uslove:

1. da je psihički i fizički sposobno da reguliše železnički saobraćaj,
2. da je navršilo 18. godina života,
3. da ima propisanu stručnu spremu određenog zanimanja,
4. da se obučavalo pod nadzorom ovlašćenog lica koje je stručno obučeno za regulisanje železničkog saobraćaja,
5. da je položio propisani stručni ispit za regulisanje železničkog saobraćaja,
6. da mu odlukom nadležnog organa nije zabranjeno da reguliše železnički saobraćaj.

3. Posebni zdravstveni uslovi koje moraju ispunjavati železnički radnici i provera njihove zdravstvene sposobnosti

Član 123.

Železnički radnici moraju ispunjavati propisane posebne zdravstvene uslove i biti psihički i fizički sposobni za obavljanje svojih poslova i radnih zadataka.

Zdravstveni uslovi koje moraju ispunjavati železnički radnici, način njihovog utvrđivanja i vreme njihovog proveravanja utvrđuju se propisom donesenim na osnovu ovog zakona.

Član 124.

Lice koje se obučava za vršenje određenih poslova železničkog radnika dužno je da se pre zasnivanja radnog odnosa podvrgne zdravstvenom pregledu.

Železnički radnik je dužan da se pre raspoređivanja na druge poslove i zadatke, odnosno pre upućivanja na školovanje i stručno obučavanje podvrgne zdravstvenom pregledu.

Psihička i fizička sposobnost železničkog radnika mora se periodično ili vanredno proveravati na periodičnom ili vanrednom zdravstvenom pregledu.

Na zdravstvenom pregledu utvrđuje se da li je lice iz stava 1. ovog člana, odnosno železnički radnik iz stava 2. ovog člana psihički i fizički sposobno za obavljanje poslova određene vrste zanimanja, a na periodičnom ili vanrednom zdravstvenom pregledu da li je železnički radnik iz stava 3. ovog člana psihički i fizički sposoban za obavljanje svojih poslova i radnih zadataka.

Član 125.

Zdravstvene preglede lica koja se obučavaju za obavljanje poslova železničkog radnika periodične i vanredne preglede železničkih radnika i zdravstvenu evidenciju o tim licima, odnosno psihičkoj i fizičkoj sposobnosti tih lica, vrši nadležna zdravstvena ustanova koja je osposobljena i opremljena, odnosno koja ispunjava propisane uslove za obavljanje tih pregleda i vođenje evidencije i koju za to ovlasti nadležni organ u Republici.

Član 126.

Na periodični zdravstveni pregled upućuje se železnički radnik u propisanim rokovima koji zavise od vrste poslova koje taj radnik obavlja.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da železničkog radnika upute na periodični zdravstveni pregled pre isteka roka propisanog za obavljanje tog pregleda.

Član 127.

Na vanredni zdravstveni pregled upućuje se železnički radnik za koga se osnovano posumnja da iz zdravstvenih razloga više nije sposoban da obavlja svoje poslove i radne zadatke i posle svakog udesa, teže povrede, teške i dugotrajne bolesti i u drugim propisanim slučajevima.

Upućivanje radnika iz stava 1. ovog člana na vanredni zdravstveni pregled vrši se na zahtev železničkog radnika

sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, lekara, lica koje ovlasti organ nadležan za kontrolu železničkog saobraćaja, javnog tužioca, suda, sudije za prekršaje, preduzeća u kome je železnički radnik zaposlen ili na lični zahtev radnika.

Član 128.

Železnički radnik koji ne ispunjava propisane zdravstvene uslove smatra se psihički i fizički nesposobnim za vršenje određenih poslova dok ta nesposobnost traje i takvom radniku ne sme se dozvoliti vršenje tih poslova.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori ne smeju dozvoliti železničkom radniku da obavlja poslove ako na zdravstvenom pregledu ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za te poslove ili ako se nije podvrgao zdravstvenom pregledu na koji je upućen.

Član 129.

Železnički radnik ne sme stupiti na rad niti vršiti određene poslove ako je u tolikoj meri umoran ili bolestan ili ako je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban da vrši poverene poslove.

Železnički radnik koji se u toku vršenja svojih poslova oseća umornim i bolesnim ili iz bilo kojih drugih razloga nesposobnim za dalje obavljanje poslova dužan je da o tome obavesti odgovorno lice na Železnicama Republike Srpske ili druge operatore i da prekine da vrši posao, ako oceni da ne može da bezbedno vrši svoje poslove i radne zadatke.

Železnički radnik ne sme uzimati alkoholna pića, opojne droge ili psihoaktivna sredstva za vreme obavljanja svojih poslova, niti stupiti na rad ako u organizmu ima alkohola, ili je pod dejstvom opojnih droga, odnosno psihoaktivnih sredstava.

Postupak za proveravanje psihičke i fizičke sposobnosti radnika iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, pre njegovog stupanja na rad i u toku rada, utvrđuje se propisom koji donose Železnice Republike Srpske i drugi operatori.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori dužni su da na organizovan način, iz stava 4. ovog člana, vrše proveru psihičke i fizičke sposobnosti određenih železničkih radnika pre njihovih stupanja na rad i u toku rada, da utvrde obim i učestalost provere te sposobnosti, te koji radnici podležu toj proveru i u kojim se organizacionim jedinicama (stanicama i depoima) vrši ta provera.

Član 130.

Železničkom radniku ne sme se dozvoliti obavljanje poslova ako se prilikom provere njegove psihičke i fizičke sposobnosti utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za obavljanje tih poslova ili ako se utvrdi da je sklon upotrebi alkohola ili opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava.

Član 131.

Železnički radnik za koga se analizom krvi, ili krvi i urina, ili drugom stručnom metodom merenja količine alkohola u organizmu utvrdi da ima alkohola u krvi ili da pokazuje znake alkoholne poremećenosti, smatraće se da je pod dejstvom alkohola.

Član 132.

Železničkom radniku ne mogu se poveriti poslovi rukovođenja saobraćajem, regulisanje saobraćaja, disponiranja u saobraćaju i kontrole procesa rada u saobraćaju ako se utvrdi da je sklon upotrebi alkohola ili opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava.

Član 133.

Železnički radnik sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima koga ovlaste Železnice Republike Srpske i imaoci železnice, odnosno lice koje ovlasti organ nadležan za kontrolu železničkog saobraćaja, može železničkog radnika podvrći ispitivanju alkoholisanosti pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili uputiti na stručni zdravstveni pregled radi provere da li ima alkohola u organizmu, ili da li pokazuje znake alkoholne poremećenosti, ili se nalazi pod dejstvom drugih i psihoaktivnih sredstava.

Železnički radnik koji neposredno učestvuje u vršenju železničkog saobraćaja dužan je da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu iz stava 1. ovog člana na koji je upućen.

4. Ukupno radno vreme, trajanje smene i upravljanje vučnim vozilom, dnevni i nedeljni odmor i raspored u smenama voznog i staničnog osoblja

Član 134.

Ukupno radno vreme voznog i staničnog osoblja utvrđuje se opštim aktom, odnosno Kolektivnim ugovorom, u skladu sa Zakonom.

Ukupno radno vreme železničkog radnika u toku jedne smene ne može trajati duže od 12 časova.

Član 135.

Ukupno trajanje smene voznog i staničnog osoblja, ukupno trajanje upravljanja vučnim vozilom voza, dnevni i nedeljni odmor i raspored u smenama voznog i staničnog osoblja, zaviso od organizacije saobraćaja, izvršenja reda vožnje i drugih uslova koji utiču na psihičku i fizičku sposobnost voznog i staničnog osoblja da bezbedno obave svoje radne obaveze pri vršenju železničkog saobraćaja utvrđuje se opštim aktom, odnosno Kolektivnim ugovorom.

Član 136.

U železničkim stanicama i depoima u kojima se železničkim radnicima koji vrše poslove voznog osoblja obezbeđuje dnevni odmor, između dve uzastopne smene, moraju postojati odgovarajuće prostorije za odmor i ishranu radnika, koje moraju ispunjavati propisane higijensko-tehničke uslove.

VI - DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ŽELEZNIČKIH RADNIKA

Član 137.

Železnički radnici dužni su da se pridržavaju odredaba ovog zakona o regulisanju i vršenju železničkog saobraćaja, o signalima i održavanju železničkih pruga, objekata, postrojenja i uređaja na njima i železničkih vozila.

Nepridržavanje odredaba propisa iz stava 1. ovog člana predstavlja prekršaj i povredu radne obaveze.

Železnice Republike Srpske opštim aktom utvrđuju ovlašćenje radnika za vršenje kontrole iz člana 74. ovog zakona. Ovlašćenja određenih organa Železnice Republike Srpske i imaoća železnice za pokretanje i vođenje postupka protiv železničkih radnika za povredu radne obaveze u vršenju železničkog saobraćaja, kad tu povredu učini radnik tog preduzeća, reguliše se opštim aktom.

Član 138.

Železničkom radniku koji pri vršenju železničkog saobraćaja učini povredu dužnosti i radnih obaveza u odnosu na bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja, može se izreći mera prestanka radnog odnosa, raspored na drugo radno mesto ili novčana kazna.

Železnice Republike Srpske i drugi operatori opštim aktom utvrđuju okolnosti i uslove pod kojima će se železničkom radniku, za učinjenu povredu radne obaveze izreći jedna od disciplinskih mera navedena u stavu 1. ovog člana, postupak za sprovođenje tih mera, kao i prava i obaveze i odgovornosti organa, koji odlučuju o disciplinskoj odgovornosti radnika za učinjenu povredu radne obaveze, odnosno koji izriče te disciplinske mere.

Član 139.

Železnički radnici ovlašćeni za vršenje kontrole bezbednosti železničkog saobraćaja ili drugi radnici odgovorni za bezbednost železničkog saobraćaja dužni su da organizuju i trajno vrše kontrolu nad primenom odredaba ovog zakona, a naročito da preduzimaju potrebne mere u pogledu primene odredaba člana 119. st. 1, 4. i 5., člana 124. stava 3., člana 129. stav 1., čl. 130-132., čl. 144. i 145., člana 110., člana 137. i člana 138. ovog zakona.

Ako radnici iz stava 1. ovog člana smatraju da u interesu bezbednosti železničkog saobraćaja, nadležni organ pri Železnici Republike Srpske nije primenio potrebnu meru iz člana 129. st. 1. i 2., čl. 130-133. i člana 138. ovog zakona dužni su da pismeno na to upozore taj organ. Ako taj organ i pored upozorenja ne primeni potrebnu meru, radnici iz stava 1. ovog člana imaju pravo prigovora nadležnom organu upravljanja.

Železnički radnici iz stava 1. ovog člana, određeni opštim aktom Železnice Republike Srpske, dužni su da podnesu prijavu sudiji za prekršaje protiv železničkog radnika ili odgovornog lica koje je učinilo prekršaj pri vršenju železničkog saobraćaja.

VII - POSEBNE MERE BEZBEDNOSTI

Član 140.

Železničkom radniku privremeno će se zabraniti obavljanje poslova i radnih zadataka i to:

1. ako je psihički i fizički nesposoban za vršenje poslova i zadataka na osnovu nalaza i mišljenja odgovarajuće zdravstvene ustanove, za vreme dok ta nesposobnost traje,
2. ako se ne podvrgne zdravstvenom pregledu na koji je upućen, za vreme dok se tom pregledu ne podvrgne,
3. ako prilikom proveravanja stručne obučenosti ne pokaže odgovarajuće znanje za vršenje poslova i zadataka, za vreme dok ne pokaže odgovarajuće stručno znanje,
4. ako se ne podvrgne stručnom proveravanju na koje je upućen, za vreme dok se tom proveravanju ne podvrgne.

U slučaju iz stava 1. tač. 1. do 4. ovog člana, privremenu zabranu izriče ovlašćeni železnički radnik Železnice Republike Srpske ili drugog operatora koje su tom radniku poverili da obavlja poslove i radne zadatke i donosi rešenje o privremenoj zabrani vršenja tih poslova za vreme dok se ne ispune ti uslovi zbog kojih je privremena zabrana izrečena.

Član 141.

Ovlašćeno lice nadležnog organa, odnosno ovlašćeni železnički radnik Železnice Republike Srpske i ovlašćeno lice drugog operatora će na licu mesta privremeno udaljiti iz saobraćaja železničkog radnika i to:

1. ako ga zatekne da obavlja poslove i radne zadatke ili ako pokušava da obavlja poslove i radne zadatke iako je očigledno da je taj radnik u takvom psihofizičkom stanju (umor, bolest, dejstvo lekova, druga ili drugih opojnih sredstava) da nije sposoban da bezbedno vrši svoje poslove i zadatke,

2. ako ga zatekne da obavlja poslove i radne zadatke i ako utvrdi da u organizmu ima alkohola ili ako pokazuje znake alkoholne poremećenosti,

3. ako odbije da se podvrgne ispitivanju alkoholisanosti primenom odgovarajućih sredstava i aparata, ili odbije da se podvrgne lekarskom pregledu radi provere da li ima alkohola u krvi i da li pokazuje znakove alkoholne poremećenosti ili se nalazi pod dejstvom droga ili psihoaktivnih sredstava, na koju je upućen,

4. ako ga zatekne da obavlja poslove i radne zadatke duže od dopuštenog trajanja radnog vremena u toku jedne smene,

5. ako ustanovi da je nepažnjom ili na drugi način prouzrokovao vanredni događaj na železnici i na taj način ugrozio bezbednost železničkog saobraćaja,

6. ako ustanovi da radnik vrši službu bez sredstava za davanje signalnih znakova.

Ovlašćeno lice nadležnog organa, odnosno ovlašćeni železnički radnik Železnice Republike Srpske ili ovlašćeno lice drugog operatora, koje je privremeno udaljilo iz saobraćaja železničkog radnika po odredbama stava 1. tač. 1. do 5. ovog člana, dužno je da železničkom radniku o tome izda rešenje koje sadrži: ime i prezime radnika, broj rešenja, vreme trajanja zabrane vršenja posla i zadataka i dan, mesec njegovog izdavanja.

Član 142.

Železnički radnik kome je po osnovu člana 141. stav 1. tač. 1. do 4. ovog zakona, privremeno zabranjeno obavljanje poslova i radnih zadataka, odnosno koga po osnovu člana 141. stav 1. tač. 1. do 5. ovog zakona, privremeno udalji iz saobraćaja, ne sme da obavlja poslove i radne zadatke u saobraćaju na prugama Železnice Republike Srpske za vreme trajanja zabrane, odnosno za vreme za koje mu je zabrana izrečena.

VIII - INDUSTRIJSKA ŽELEZNICA I INDUSTRIJSKI KOLOSECI

Član 143.

Industrijska železnica može biti priključena na železničku prugu Železnice Republike Srpske.

Preduzeća u oblasti saobraćaja, industrije, rudarstva, šumarstva i drugim oblastima privrede mogu imati industrijske koloseke priključene na železničku prugu u sastavu Republike, kao i postrojenja i objekte na tim kolosecima, železnička vozila i druga sredstva koja su izgrađena po posebnim tehničkim elementima i uslovima u okviru prostora kojim one upravljaju.

Priključenje industrijskih železnica iz stava 1. i industrijskih koloseka iz stava 2. ovog člana uređuju ugovorom Železnice Republike Srpske i preduzeće čija je industrijska železnica, odnosno industrijski kolosek priključen.

Član 144.

Preduzeća koja vrše javni prevoz stvari i putnika i preduzeća koja vrše prevoz stvari i radnika za sopstvene potrebe na industrijskim železnicama i industrijskim kolosecima, preduzeća koja se priključuju na železničku prugu, dužna su da železnički saobraćaj na industrijskim železnicama i industrijskim kolosecima vrše na način i prema uslovima utvrđenim ovim zakonom ako Zakonom nije drugačije uređeno.

Preduzeća koja održavaju industrijske koloseke dužni su da te koloseke održavaju u stanju kojim se obezbeđuje bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja.

Odredbе ovog zakona koje se odnose na uslove koje moraju ispunjavati železničke pruge shodno se primenjuju na industrijske železnice i industrijske koloseke i postrojenja, uređaje i opremu, kao i vozila kao sastavni deo tih železnica, ako Zakonom nije drugačije određeno.

Član 145.

Pruga industrijske železnice ili industrijski kolosek priključuje se na prugu Železnice Republike Srpske u stanici, a izuzetno na otvorenoj pruzi, uz obavezu sprovođenja neophodnih mera bezbednosti saobraćaja.

Ako se pruga industrijske železnice ili industrijski kolosek priključuje na otvorenoj pruzi, odvojena skretnica mora biti izvedena sa zaštitnim kolosekom i osigurana signalima sa predsignalima.

Signali moraju da zavise od položaja skretnice koji se kontroliše iz susednog posednutog saobraćajnog mesta na pruzi.

Odvojena skretnica iz stava 3. ovog člana mora biti posednuta železničkim radnicima, ako se njen položaj ne kontroliše iz susednog posednutog mesta na pruzi.

Pruga industrijske železnice ili industrijski kolosek može se priključiti na železničku prugu samo ako to odobre Železnice Republike Srpske na čiju se prugu to priključenje vrši.

Način priključivanja i saobraćajno-tehničke uslove za priključivanje pruge industrijske železnice ili industrijskog koloseka i mere bezbednosti saobraćaja, koje treba sprovesti u vezi sa priključivanjem, utvrđuju Železnice Republike Srpske.

Železnička vozila preduzeća koja vrši prevoz stvari i radnika za sopstvene potrebe, kad učestvuju u saobraćaju na prugama Republike, moraju ispunjavati uslove i normative propisane ovim zakonom za železnička vozila Železnice

Republike Srpske, kao i druge uslove u pogledu bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja, u skladu sa Zakonom.

Član 146.

Pod uslovima utvrđenim ovim zakonom preduzeća iz člana 143. stav 2. ovog zakona, mogu na svojoj industrijskoj železnici vršiti i javni prevoz putnika i stvari.

Član 147.

U okviru industrijske železnice izuzetno se mogu graditi pruge uzanog koloseka sa odgovarajućim železničkim vozilima.

Član 148.

Poluprečnik krivine na pruzi industrijske železnice normalnog koloseka može iznositi na otvorenoj pruzi najmanje 180 metara, a na glavnom prolaznom koloseku 250 metara.

Poluprečnik krivine na pruzi industrijske železnice uzanog koloseka može iznositi na otvorenoj pruzi najmanje 80 metara.

Nosivost pruge industrijske železnice normalnog koloseka mora iznositi najmanje 15 t po osovini, a uzanog koloseka 6 t po osovini.

Član 149.

Pruge industrijske železnice mogu se međusobno ukrštati u nivou, s tim da se mesta ukrštanja opreme odgovarajućim napravama i znakovima koji omogućuju bezbedan i nesmetan saobraćaj.

Član 150.

Radnici preduzeća koja vrše prevoz stvari i radnika za sopstvene potrebe i koja raspolažu sopstvenim kolosecima i železničkim vozilima, kad učestvuju u vršenju saobraćaja, moraju u pogledu stručne spreme, obučenosti, psihičke i fizičke sposobnosti, kao i u pogledu drugih uslova koja su od značaja za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja, ispunjavati uslove i tehničke normative utvrđene ovim zakonom.

IX - GRADSKA ŽELEZNICA I ŽIČARA

Član 151.

Gradska železnica (tramvaj, uspinjača i drugo) je železnica sa posebnim saobraćajno-tehničkim osobinama, kojom se vrši javni prevoz na teritoriji grada, odnosno mesta, ili između grada, odnosno mesta i njegove bliže okoline (javni gradski saobraćaj).

Član 152.

Žičare su postrojenja sastavljena od više komponenti, koje su projektovane, proizvedene, sklopljene i koriste se za prevoz lica.

Pod postrojenjem iz stava 1. ovog člana podrazumijeva se cijeli sistem postavljen na mjesto upotrebe, koji se sastoji od infrastrukture i sljedećih podsistema:

1. užad,
2. pogoni i kočnice,
3. mašinska oprema,
4. vozila,
5. elektrotehnički uređaji i
6. oprema za spasavanje.

U žičare iz stava 1. ovog člana ubrajaju se:

1. uspinjače,
2. kabinske žičare i
3. vučnice.

Žičare se projektuju i izrađuju na način koji omogućava bezbjedno rukovanje, uzimajući u obzir vrstu postrojenja i tehničke osobine terena, okolinu, atmosferske i meteorološke uslove, kao i objekte i prepreke smještene u blizini trase žičare, vodeći računa da se ne zagađuje okolina i da se ne ugrožava sigurnost tokom rada i održavanja.

Žičare se projektuju, koriste i održavaju u skladu sa sljedećim pravilima:

1. uklanjaju se ili, ukoliko to nije moguće, smanjuju rizici prilikom projektovanja i izgradnje,
2. utvrđuju i sprovode neophodne mjere za zaštitu od opasnosti koje nije moguće otkloniti prilikom projektovanja i izgradnje i

3. utvrđuju i navode preventivne mjere da bi se otklonili rizici i opasnosti iz t. 1. i 2. ovog stava.

Pristup mjestima namijenjenim za ulaz i izlaz korisnika žičare organizuje se tako da se vodi računa o kretanju i zaustavljanju vozila i da se garantuje sigurnost lica, posebno na mjestima gdje postoji opasnost od pada, a ako je žičara projektovana za prevoz djece ili lica sa smanjenom pokretljivošću, korišćenje postrojenja mora se prilagoditi

njihovim specifičnim potrebama.

Pravilnik o žičarama donosi ministar.

Član 153.

Postrojenje, podsistemi i sigurnosne komponente koje se ugrađuju u postrojenja projektuju se i izgrađuju tako da mogu podnijeti sva opterećenja koja nastaju u različitim uslovima, uključujući i ona do kojih dolazi kada se postrojenje ne koristi, spoljne i dinamičke uticaje i pojavu zamora i uz praćenje tehničkog i tehnološkog razvoja, posebno u pogledu izbora materijala.

Projektovanje i izgradnja žičare vrši se tako da omogući sigurno odvijanje održavanja i popravke žičare, kao i da unutrašnje ili spoljno štetno djelovanje otrovnih plinova, buke ili vibracija bude u okviru propisanih granica.

Za sve planirane žičare neophodno je izraditi sigurnosnu analizu, koja će omogućiti da se pri projektovanju i izradi žičare obuhvati lokalno okruženje i najnepovoljnije moguće situacije, te utvrde rizici koji se mogu pojaviti u toku rada.

Sigurnosna analiza iz stava 3. ovog člana obuhvata i sigurnosne uređaje i uticaj sigurnosnih uređaja na postrojenja i podsisteme iz člana 152. stav 2. ovog zakona.

Postupak za odobravanje izrade i puštanja u upotrebu žičare propisuje ministar uz saglasnost ministra nadležnog za oblast prostornog uređenja i građenja.

Član 153a.

Žičara može početi da radi samo ako posjeduje odobrenje za rad žičare, koje mora biti istaknuto na vidnom mjestu.

Rješenje kojim se odobrava rad žičare donosi se na osnovu upotrebne dozvole i podliježe reviziji nakon isteka roka od godinu dana, a zahtjev za reviziju podnosi se tri mjeseca prije isteka tog roka.

Rješenje iz stava 2. ovog člana donosi ministar.

Ministarstvo vodi evidenciju žičara koje imaju odobrenje za rad.

X - NADZOR

Član 154.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo, a inspekcijski nadzor vrši Republička uprava za inspekcijske poslove u okviru svojih nadležnosti.

Član 155.

(Prestao da važi na osnovu Zakona o inspekcijama RS - "Sl. glasnik RS", br. 113/05)

Član 156.

Železnice Republike Srpske, drugi operator ili imalac železnice dužni su obavestiti nadležni organ inspekcije železničkog saobraćaja o radovima koji će se izvoditi na području ili u blizini železnice, ako ti radovi mogu uticati na odvijanje i bezbednost saobraćaja ili ako mogu ugroziti stabilnost ili bezbednost železnice.

XI - KAZNE NE ODREDBE

Član 157.

Novčanom kaznom do 50.000 konvertibilnih maraka kazniče se za prekršaj Železnice Republike Srpske ili drugo pravno lice:

1. ako ne organizuje ili ako trajno ne vrši kontrolu nad bezbednim odvijanjem železničkog saobraćaja, na način utvrđen Zakonom ili ako ne prati i ne analizira stanje bezbednosti u železničkom saobraćaju i ne preduzima mere za unapređenje bezbednosti u železničkom saobraćaju radi otklanjanja nedostataka na železnici (član 74.).

2. ako železničke pruge projektuje, gradi ili održava tako da ne odgovaraju utvrđenoj prevoznosti ili propusnoj moći pruge ili brzini vozova ili dozvoljenom osovinskom opterećenju ili masi natovarenih vozila po dužnom metru ili zahtevima bezbednosti železničkog saobraćaja, ili drugim uslovima koji su propisani za odnosnu prugu, ili ako pruge koje služe međunarodnom tranzitnom saobraćaju ne odgovaraju još i uslovima koji su utvrđeni međunarodnim ugovorima (član 13. stav 9.),

3. ako gradi ili održava ili koristi železničke pruge koje ne ispunjavaju osnovne uslove u pogledu širine koloseka, poluprečnika krivine, nagiba nivelete, razmaka između osa koloseka, razmaka koloseka u stanicima, razmaka između koloseka na otvorenoj pruzi dvokolosečnih paralelnih pruga i dozvoljenog osovinskog opterećenja, ili ako gradi železničke pruge koje ne ispunjavaju uslove slobodnog profila za otvorenu prugu, za mostove, tunele i za stanice (član 13. st. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. i 8.),

4. ako železničku prugu ili postrojenje ili objekte ili uređaje na toj pruzi preda saobraćaju pre nego što se tehničkim pregledom utvrdi da železnička pruga, postrojenje, objekat, ili uređaj na toj pruzi ispunjava propisane uslove (član 17. stav 1.),

5. ako mesta između koloseka i pored koloseka, predviđena za ulaz i izlaz putnika ne osvetli i izdigne iznad

nivelete šine na visinu koja omogućava putnicima nesmetano i bezbedno ulaženje u voz i izlaženje iz voza (član 14.),

6. ako je međusobno ukrštanje železničkih pruga ili ukrštanje železničkih pruga sa drugom izvedeno u nivou (član 19.),

7. ako na zajedničkom mostu ne odvoji železničku prugu od javnog puta sigurnosnom ogradom (član 20.),

8. ako ne obezbedi propisani razmak između pruge i puta u skladu sa članom 22. stav 1. ovog zakona,

9. ako ne primenjuje mere za bezbedan i nesmetan saobraćaj na mestima gde se ukrštaju pruge i putevi u istom nivou i ako putne prelaze ne održava u stanju koje osigurava bezbedan i uredan saobraćaj (član 29. stav 1.), i ako nije urađena tehnička dokumentacija za putni prelaz data u članu 27. ovog zakona,

10. ako zemljane puteve koji se ukrštaju sa železničkom prugom u istom nivou ne pokaldrmiše u dužini najmanje po 20 m sa obe strane pruge u celoj njihovoj dužini (član 38. stav 1.),

11. ako sistem veza ne gradi ni ne održava tako da predstavlja jedinstvenu tehničku i tehnološku celinu i takav da ne zadovoljava potrebe za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja (član 39),

12. ako izgradnju, odnosno rekonstrukciju i opravku železničkih objekata ne vrši u skladu sa standardnim tehničkim normativima, materijalom i rezervnim delovima koji su snabdeveni atestima od strane nadležnog organa (član 41),

13. ako prilikom čišćenja snega sa nadvožnjaka iznad elektrificiranih pruga ne obezbedi odgovarajuću mehaničku zaštitu od obrušavanja snega na kontaktnu mrežu (član 42. stav 2.),

14. ako ne opremi saobraćajna mesta na železničkoj pruzi signalno-sigurnosnim uređajima i postrojenjima zavisno od maksimalno dozvoljene brzine kretanja voza (član 43.),

15. ako ne sprovede odgovarajuće zaštitne mere na mestima na kojima je kontaktna mreža pod naponom ili na kojima su postavljeni uređaji kontaktne mreže, gde postoji opasnost po život ljudi (član 45. stav 1.),

16. ako ne sprovede odgovarajuće mere zaštite od električnih uticaja na signalno-sigurnosnim i telekomunikacionim uređajima ili na delovima tih uređaja koji se nalaze u neposrednoj blizini kontaktne mreže (član 45. stav 2.),

17. ako ne postavi kontaktni provodnik monofaznog ili jednosmernog sistema na propisan način, odnosno ako ne postavi zaštitne kapije sa jedne i druge strane putnih prelaza za drumska vozila čija ukupna visina zajedno sa teretom na njemu prelazi propisanu najveću dozvoljenu visinu, kao i odgovarajući saobraćajni znak zabrane saobraćaja za drumska vozila čija ukupna visina zajedno sa teretom na njemu prelazi propisanu najveću dozvoljenu visinu na propisanoj udaljenosti od zaštitnih kapija sa jedne i druge strane putnog prelaza (član 46.),

18. ako na železničkim stanicama ili na drugim saobraćajnim mestima na pruzi, na kojima se regulišu železnički saobraćaj, ne obezbedi potrebne prostorije ili uređaje za osvetljavanje, ili naprave i opremu, ili druge potrebne uređaje koji omogućavaju bezbedno upravljanje saobraćajem (član 47. stav 1.),

19. ako mesta za primanje, smeštanje ili otpremanje putnika nisu osvetljena ili nisu snabdevena odgovarajućim uređajima, postrojenjima ili opremom, koji su potrebni za vršenje poslova na tim mestima (član 47. stav 2.),

20. ako pristupe do vozova na železničkim stanicama ili stajalištima dvokolosečne pruge sa velikom frekvencijom putnika i vozova ne izvede tako da putnici ne prelaze preko koloseka (član 47. stav 3.),

21. ako stajališta na dvokolosečnim prugama ne obezbedi peronima povezanim prelazima ispod i iznad pruge ili peronima sa pristupnim prelazima za usmeravanje putnika na obezbeđen putni prelaz ili pešački prelaz, ako ih ne zaštiti železničkim signalima (član 47. stav 4.),

22. ako na stajalištima dvokolosečnih pruga, osim stajališta na ostvrskim peronima, ne postavi ogradu između koloseka (član 47. stav 5.),

23. ako postavi ili izvede ili koristi cevovode ili vodovode ili električne ili telefonske ili telefonske vazdušne linije ili podzemne kablove ili druge slične instalacije ili uređaje, tako da ugrožavaju bezbednost železničkog saobraćaja ili ometaju vršenje i razvoj železničkog saobraćaja ili ako ove instalacije ili uređaje postavi bez prethodne saglasnosti železničkog preduzeća (član 48),

24. ako železničke pruge i postrojenja, objekte i uređaje na njima, ne održava u stanju koje obezbeđuje bezbedan saobraćaj ili ako redovno ne kontroliše ili povremeno ne pregleda železničke pruge i postrojenja, objekte i uređaje na njima (član 49. st. 1, 3. i 4.),

25. ako ne ispunjava propisane uslove za održavanje, kontrolu i preglede železničkih pruga (član 49. stav 2),

26. ako u pružnom pojasu izvodi radove i skladišti materijal kojim bi se mogli oštetiti pruga i pružni objekti, umanjiti stabilnost terena ili ometati, odnosno ugrožavati železnički saobraćaj: sadi drveće, postavlja znakove, oznake ili izvore svetlosti koji mogu otežavati uočavanje železničkih signala ili mogu dovesti u zabludu železničkog radnika u pogledu značenja železničkog signala (član 54.),

27. ako blagovremeno ne preduzme mere tehničke i fizičke zaštite železničkih pruga i objekata na pruzi, za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja na mestima odronjavanja, ili na mestima bujica ili na mestima izloženim vejavicama ili jakim vetrovima, na kojima može doći do ometanja ili ugrožavanja železničkog saobraćaja (član 15. stav 1. i član 117.),

28. ako u svako doba, a posebno u zimskom periodu ne preduzme mere za obezbeđenje bezbednog odvijanja železničkog saobraćaja (član 118.),

29. ako ne organizuje i ne vrši redovnu proveru stručne obučenosti radnika koji učestvuju u vršenju železničkog saobraćaja (član 119. stav 4.),

30. ako priključi železničku prugu na drugu prugu Železnica Republike Srpske van dopuštenog mesta bez

sprovedenja neophodnih mera bezbednosti saobraćaja (član 145. stav 1.),

31. ako železničku prugu priključi na otvorenoj pruzi magistralne pruge, a odvojena skretnica nije izvedena sa zaštitnim kolosekom, ili ako nije osigurana signalima i predsignalima (član 145. stav 2.),

32. ako ne obezbedi posedanje odvojene skretnice železničkom radniku u slučajevima kada njen položaj ne može da se kontroliše iz susednog posednutog saobraćajnog mesta na pruzi (član 145. st. 3. i 4.),

33. ako koristi železnička vozila koja ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom ili propisima standardima ili tehničkim normativima ili propisima o zaštiti od požara (član 58.),

34. ako koristi železnička vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove za pruge na kojima saobraćaju, a u pogledu gabaritnih dimenzija vozila, osovinskog opterećenja i mase po dužnom metru (član 59. stav 1.),

35. ako koristi železnička vozila koja su namenjena za korišćenje u međunarodnom železničkom saobraćaju, a koja ne ispunjavaju uslove utvrđene obavezujućim međunarodnim ugovorima (član 60. stav 3.) bez posebnog odobrenja,

36. ako proizvodi železnička vozila koja ne odgovaraju uslovima propisanim ovim zakonom, propisanim standardima i tehničkim normativima propisanim za prototip železničkog vozila (član 61. i 70.),

37. ako pusti u saobraćaj železničko vozilo bez izvršenog tehničkog pregleda kojim je utvrđena podobnost za puštanje u saobraćaj (član 62.),

38. ako u saobraćaju koristi železničko vozilo koje nije upisano u evidenciju železničkih vozila (član 63.),

39. ako železničko vozilo ne održava u stanju koje obezbeđuje bezbedan železnički saobraćaj, ili ako redovno ili povremeno ne pregleda železničko vozilo (član 64.),

40. ako železničko vozilo ne opremi uređajima za kočenje (član 65.),

41. ako putnička kola ne opremi uređajima za grejanje, uređajima za električno osvetljenje, sanitarno-higijenskim uređajima i ako ih ne podesi za bezbedno prelaženje putnika iz jednih kola u druga (član 68.),

42. ako železničko vozilo ne opremi aparatima za gašenje požara (član 69.),

43. ako na delovima železničkih vozila koja mogu doći pod električni napon ne sprovede propisane zaštitne mere (član 71.),

44. ako vučno vozilo ne opremi uređajima za davanje zvučnih signala ili registrujućim brzinomerom (tahografom) ili ako dizel-lokomotive, električne lokomotive ili motorna kola ne opremi budnikom (član 67. st. 1. i 2.),

45. ako se ne pridržava objavljenog reda vožnje i ako uredno i redovno ne održava saobraćaj za vreme važenja reda vožnje (član 89. stav 2.),

46. ako obustavi prevoz na nerentabilnoj pruzi ili njenom delu bez saglasnosti, odnosno prećutne saglasnosti Vlade, protivno članu 80,

47. ako vozovi koji saobraćaju željezničkim prugama nisu opremljeni signalima postavljenim na kraju voza, koji su prevučeni reflektujućom materijom tako da reflektuju svetlost odgovarajuće boje i jačine (član 108.),

48. ako Željeznice Republike Srpske, drugi operater ili imalac željeznice ne obavijeste nadležni organ inspekcije željezničkog saobraćaja o radovima koji će se izvoditi na području ili u blizini željeznice, ako ti radovi mogu uticati na odvijanje i bezbjednost saobraćaja ili ako mogu ugroziti stabilnost ili bezbjednost željeznice (član 156),

49. ako postupi suprotno odredbama člana 21. Zakona i

50. ako ne posjeduje odobrenje za rad žičare i ako odobrenje nije istaknuto na vidnom mjestu (član 153a. stav U stavu 2. broj: "1.500" zamjenjuje se brojem: "5.000).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom do 1.500 konvertibilnih maraka i odgovorno lice Željeznice Republike Srpske ili nekog drugog pravnog lica.

Član 158.

Novčanom kaznom od 5.000 konvertibilnih maraka kazniće se za prekršaj Željeznice Republike Srpske ili drugo pravno lice:

1. ako ne vodi evidenciju i druge tehničke podatke o železničkoj pruzi i postrojenjima, objektima i uređajima na pruzi, koji su od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja, na način utvrđen Zakonom (član 18. stav 5.),

2. ako u pružnom pojasu gradi objekte i postrojenja koja služe za utovar ili istovar robe, bez prethodne saglasnosti Željeznica Republike Srpske i imaoca željeznice (član 21. stav 2.),

3. ako ne vodi evidenciju o železničkim vozilima i druge tehničke podatke koji su od značaja za bezbednost železničkog saobraćaja na način utvrđen Zakonom (član 63. stav 2.),

4. ako vučno vozilo u saobraćaju na železničkim prugama ne opremi sopstvenim auto-stop uređajima ili potrebnim radio uređajima (član 66.),

5. ako vučno vozilo ne opremi priborom za prvu pomoć i drugim priborom (član 67. stav 3.),

6. ako železnički saobraćaj ne vrši prema propisanim uslovima o načinu regulisanja i vršenja železničkog saobraćaja, ili o sastavu voza ili o kočenju vozova (član 88. stav 2.),

7. ako prevoz putnika i stvari u železničkom saobraćaju vrši železničkim vozilima koja ne odgovaraju propisanim uslovima za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja (član 88. stav 3.),

8. ako vozove za prevoz putnika ne obeleži sa strane putokaznim tablama (član 88. stav 4.),

9. ako saobraćaj putničkih i teretnih vozova vrši bez unapred utvrđenog reda vožnje, ili ako red vožnje koji se odnosi na redovan prevoz putnika ne objavi najkasnije 15 dana pre njegovog stupanja na snagu, ili ako se ne pridržava reda vožnje, ili ako ne preduzima mere za njegovo bezbedno izvršenje i u njemu deklarirani kvalitet usluga

(član 89. stav 1.),

10. ako voz u saobraćaju na pruzi ne poseduje propisani broj železničkih radnika odgovarajuće spreme i obučenosti (član 90.),

11. ako u voz uvrsti železničko vozilo koje ne odgovara propisanim uslovima i tehničkim normativima, ili je nesposobno za saobraćaj, ili ako nije u granicama propisanog profila, ili ako prekoračuje dozvoljeno osovinsko opterećenje, odnosno dozvoljenu masu po dužnom metru (član 92. stav 2.),

12. ako teretna kola natovarena materijalima opasnim po ljudski život, bezbednost okoline ili saobraćaj, ili ako te materije ne prevozi u skladu sa Zakonom i drugim propisima o prevozu opasnih materija (član 93.),

13. ako saobraća vozom brzinom koja ne odgovara tehničkoj sposobnosti pruge ili postrojenja ili uređaja na pruzi, ili sposobnosti železničkog vozila, ili kočnoj masi, ili ako brzinu voza ne prilagodi propisanoj brzini na određenoj pruzi ili na nekom njenom delu (član 94. st. 1. i 2.),

14. ako voz ne opremi aparatima sa hemijskim sredstvima za gašenje požara i priborom za prvu pomoć smeštenim na lako dostupnim mestima (član 95. stav 1.),

15. ako voz za prevoz putnika, za vreme vožnje kroz tunel, koja traje duže od tri minute ne osvetli, ili ako kola za prevoz putnika ne zagreje, a spoljna temperatura je niža od plus 12 stepeni Celzijusa (član 95. st. 2. i 3.),

16. ako pre započinjanja radova na pruzi ili za vreme održavanja železničke pruge ne preduzima propisane mere za bezbednost saobraćaja, sigurnost radnika koji izvode radove na pruzi (član 96. stav 1.),

17. ako pre početka izvođenja radova na pruzi ili održavanju tih istih objekata ne obezbedi mesto na kome će se izvoditi ti radovi (član 96. stav 2.),

18. ako za vreme trajanja radova na pruzi ili postrojenju na objektu ili uređaju na pruzi ne organizuje bezbedan saobraćaj na mestu izvođenja tih radova (član 96. stav 3.),

19. ako po završetku radova ne ukloni sa železničke pruge ostatke materijala ili sredstava rada ili druge predmete koje je postavila prilikom izvođenja radova i ako ne postavi opremu ili telekomunikacione, signalno-sigurnosne i druge uređaje koji su neophodni za bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja (član 96. stav 4.),

20. ako ne vodi podatke o vozu, njegovom sastavu, posadi, kočenju i kretanju i o događajima u vezi sa njegovim saobraćajem (član 97.),

21. ako železničke pruge ne opremi propisanim signalima i signalnim oznakama (član 99.),

22. ako signalima i signalnim oznakama ne označi opasnost privremenog karaktera i ako te signale i signalne oznake ne ukloni čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni (član 100.),

23. ako postavi sistem signalizacije i signalnih oznaka koji ne odgovara organizaciji, procesu rada ili zahtevima bezbednosti saobraćaja, ili ako sistem signalizacije i signalnih oznaka nije u pregledu signalnih pojmova (član 101.),

24. ako signale ne postavi i ne održava ili ne osvetli sopstvenim izvorom svetlosti ili ne prevuče reflektujućom materijom tako da ih železnički radnici ili druga lica ne koja se ti signali odnose mogu lako uočiti (član 103.),

25. ako na određenim mestima na stanicama ili na pruzi ne postavi signale koji služe za očuvanje lične bezbednosti železničkih radnika i drugih lica (član 104.),

26. ako signale ne ukloni, ne dopuni ili ne zameni u slučajevima kada njihovo značenje ne odgovara izmenjenim uslovima ili zahtevima bezbednosti saobraćaja (član 106.),

27. ako voz ne označi, na čeonj strani noću, a na kraju voza i danju i noću odgovarajućim signalima (član 107.),

28. ako ne preduzme mere za spasavanje lica i pružanje pomoći povređenim licima u vanrednim događajima nastalim u železničkom saobraćaju (član 110. stav 1.),

29. ako ne preduzme mere za uspostavljanje saobraćaja u slučaju prekida koji je nastao usled vanrednih događaja (član 110. stav 2.),

30. ako ne utvrdi uzroke vanrednih događaja nastalih u železničkom saobraćaju i okolnosti pod kojima su nastali (član 111. stav 2.),

31. ako je obavestena o vanrednom događaju u kome je bilo povređenih i poginulih lica, a o tome ne obavesti najbližu zdravstvenu ustanovu (član 111. stav 4.),

32. ako na železničkoj pruzi ispred putnog prelaza ne postavi propisane signalne znakove (član 30.),

33. ako za vozilo koje saobraća na putevima sa posebnom dozvolom za vanredni prelaz ne pribavi saglasnost za prelaz preko putnog prelaza (član 25. stav 3.),

34. ako ne utvrdi objekte od posebnog značaja za bezbednost železničkog saobraćaja i ne organizuje i ne vrši fizičku i tehničku zaštitu tih objekata (član 57.),

35. ako prugu industrijske železnice ili industrijskog koloseka priključi na železničku prugu bez odobrenja Železnica Republike Srpske (član 148. stav 5.),

36. ako ne organizuje čuvanje i povremeni pregled vozila van saobraćaja (član 72.).

Za prekršaje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice Železnice Republike Srpske ili drugog pravnog lica novčanom kaznom od najmanje 200 konvertibilnih maraka.

Član 159.

Novčanom kaznom od 500 do 1.000 konvertibilnih maraka kazniće se za prekršaj Železnice Republike Srpske ili neko drugo pravno lice:

1. ako dozvoli dalje vršenje određenih poslova železničkom radniku za koga se prilikom proveravanja stručne obučenosti utvrdi da nije stručno sposoban za vršenje tih poslova, ili da se nije podvrgao tome proveravanju (član

119. stav 5.),

2. ako dozvoli železničkom radniku da obavlja poslove svog zanimanja, mada ne ispunjava propisane zdravstvene uslove ili se nije podvrgao zdravstvenom pregledu (član 138. stav 2.),

3. ako dozvoli dalje vršenje poslova železničkom radniku za koga se utvrdi da ne ispunjava zdravstvene uslove za vršenje tih poslova ili da radi pod dejstvom alkohola ili opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava ili da je sklon upotrebi alkohola ili opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava (član 128. i 129. stav 3.),

4. ako u železničkim stanicama ili depoima u kojima se železničkim radnicima obezbeđuje odmor između dve uzastopne smene ne obezbede propisane prostorije za odmor i ishranu radnika (član 136.),

5. ako železničkom radniku privremeno ne zabrani obavljanje poslova i radnih zadataka u slučajevima iz člana 140. stav 2. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice Železnice Republike Srpske ili drugog pravnog lica novčanom kaznom od 50 do 100 konvertibilnih maraka.

Član 160.

Novčanom kaznom od 30 do 50 konvertibilnih maraka kazniće se za prekršaj železnički radnik - pojedinac, odgovoran za bezbednost železničkog saobraćaja:

1. ako rasporedi železničkog radnika ili mu dopusti da radi protivno odredbama Zakona o ukupnom radnom vremenu, trajanju smene i upravljanju vučnim vozilom, o dnevnom i nedeljnom odmoru i o rasporedu u smenama voznog i staničnog osoblja (čl. 135. i 136.),

2. ako ne organizuje i trajno ne obavlja kontrolu bezbednosti železničkog saobraćaja ili ne preduzima potrebne mere u pogledu primene odredaba ovog zakona (član 139. stav 1.).

Član 161.

Novčanom kaznom od 30 do 50 konvertibilnih maraka kazniće se za prekršaj železnički radnik ili drugi radnik kada učestvuje u saobraćaju na pruži:

1. ako se u vršenju saobraćaja ne pridržava ograničenja ili zabrana, ili obaveza datih pomoću signalnih znakova (član 102.),

2. ako ne postupi po signalu koji ima značenje obaveznog naređenja ili upozorenja, a koji se odnosi na njega (član 105.),

3. ako ne daje propisane signalne znake u železničkom saobraćaju u propisanim slučajevima ili ne postupi po njima (član 109.),

4. ako vrši poslove za koje nema stručnu spremu i za koje nije stručno obučen (član 120. stav 2.),

5. ako vrši određene poslove a ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za vršenje tih poslova (član 128. stav 1.),

6. ako stupa na rad ili vrši određene poslove a u tolikoj je meri bolestan ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban da vrši poslove (član 129. stav 1.),

7. ako vrši svoje poslove ili stupi na rad pod dejstvom alkoholnih pića, ili opojnih droga ili psihoaktivnih sredstava (član 129. stav 3.),

8. ako se ne pridržava odredaba ovog zakona u pogledu regulisanja ili vršenja železničkog saobraćaja ili o signalima ili o održavanju pruga, postrojenja, objekata i uređaja na njima, kao i železničkih vozila (član 137. stav 1.),

9. ako ne ispunjava uslove u pogledu stručne spreme i obučenosti i psihičke i fizičke sposobnosti a učestvuje u saobraćaju na prugama (čl. 121, 122. i 150.).

Član 162.

Novčanom kaznom od 30 do 60 konvertibilnih maraka kazniće se za prekršaj pojedinac:

1. ako u slučaju vanrednog događaja u kome je bilo povređenih i poginulih lica ne učestvuje u spasavanju i pružanju pomoći povređenim licima, ili ako o tome odmah ne obavesti Železnice Republike Srpske ili imaoca železnice, najbližu zdravstvenu organizaciju ili nadležni organ unutrašnjih poslova (član 111. stav 2.),

2. ako prelazi prugu van putnog ili pešačkog prelaza (član 25. stav 1.),

3. ako ometa bezbedno odvijanje železničkog saobraćaja (član 115. st. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. i 10),

4. ako se ne pridržava unutrašnjeg reda na železnici i javnog reda na mestima koja su predviđena za pristup i kretanja na železničkom području ili u vozovima (član 116.).

Član 163.

Uz kaznu za prekršaj iz čl. 161. i 162. ovog zakona, učiniocu prekršaja može se izreći zaštitna mera zabrane vršenja dužnosti železničkog radnika sa posebnim ovlašćenjem ili drugog radnika odgovornog za bezbednost železničkog saobraćaja, odnosno zabrane vršenja poslova železničkom radniku u skladu sa propisima koji uređuju ovu oblast.

Član 164.

(Brisan)

XII - ZAVRŠNE I PRELAZNE ODREDBE

Član 165.

Do donošenja propisanih akata (pravilnika i uputstava) iz člana 5. za obavljanje železničkog saobraćaja primenjivaće se postojeći akti ZJŽ, kojima je uređeno obavljanje železničkog saobraćaja, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 166.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje se primenjivati Zakon o osnovama bezbednosti železničkog saobraćaja ("Službeni list SFRJ", broj 21/91), Zakona o železnicama ("Službeni list SR BiH", br. 41/79, 36/87 i 22/90), u skladu sa članom 12. Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Republike Srpske.

Član 167.

JOP Železnice Republike Srpske nastavljaju sa svojim radom u skladu sa ovim zakonom.

Član 168.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".